

Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület

Mecseki Karsztkutató Csoport

2007. évi jelentése

A Mecseki Karsztkutató Csoport
2007. évi jelentését

Szerkesztette: Glöckler Gábor és Gál Györgyné

A fotókat készítették:

Gál György

Glöckler Gábor

Bukovszky Anna

Mihovics Zoltánné

Számítógépes szerkesztés:

Gál Györgyné

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
A Mecseki Karsztkutató Csoport 2007. évi munkaterve.....	4
FELTÁRÓ ÉS BARLANGVÉDELMI TEVÉKENYSÉG	6
<i>Spirál-víznyelő barlang</i>	6
<i>Rejtett-zsomboly</i>	9
TÉRKÉPEK	10
<i>Az MKCS 2006 évi kutatási objektumai a Vízfő-forrás vízgyűjtő területén</i>	10
<i>Spirál-víznyelő barlang</i>	11
<i>Spirál-víznyelő barlang</i>	12
<i>Spirál-víznyelő barlang</i>	13
ESEMÉNYNAPTÁR:.....	14
TUDOMÁNYOS JELLEGŰ MUNKÁK, PUBLIKÁCIÓK	17
<i>Karszt-barlang program-tájékoztató irodalom a Mecsek-Villányi-hegységről és</i> <i>Dél-Dunántúl egyéb területeiről a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat</i> <i>kiadványaiban.</i>	17
Bevezetés.....	17
<i>Publikációk</i>	34
CSOPORTÉLET	36
<i>Kutatási napok életképei</i>	37
<i>Barlangnap 2007</i>	41
<i>Szlovénia, Júlia-Alpok</i>	43
<i>"A túra"</i>	48
<i>Aggteleki túra</i>	56

A Mecseki Karsztkutató Csoport 2007. évi munkaterve

A Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoportja 2007. évre az alábbi barlangokra kért és kapott kutatási engedélyt Rónaki László kutatásvezető és Glöckler Gábor kutatásvezető helyettes irányításával:

Spirál-víznyelő	4120-130	4124-420.04
Rejtett-zsomboly		4124-415.06

Kutatási terv

Spirál-víznyelő barlang:

A Spirál-barlangban 2007 évben az alábbi lehetséges továbbjutási pontok kutatását terveztük:

1, Reménytelen-szifon:

A szifon végpontján a fülke mérete 1,2 x 1,6 m. A

szemközti falon jól kirajzolódik a vízszint alatti hasadékjárat vízfőlé emelkedő eltömedékelt része. A 2 m-s víz fölé pallókat fektetünk, mint eddig is tettük, majd ezen hasalva termeljük ki a hordalékot. Amikor a szálkőben újra nyitott a hasadékot, két oldalról véséssel tágítjuk járható méretűre. A kitermelt törmeléket nem depózzuk, hanem hagyjuk lehullani a vízbe. Amennyiben a követett hasadék végképp bezáródna, vagy a már vízszint alatt haladó járat elérhetetlenül a mélybe indulna, utolsó próbálkozásként szivattyúzással próbálkoznánk. A vizet nem a felszínre, hanem a Jobb-oldali vizes járatba vezetnénk. Ehhez a szükséges emelési szint 11 m. A technikai lebonyolításához a Paksi Atomerőmű Rt. Tűzoltóságának segítségét vennénk igénybe, ugyanis két kutatónk törzstiszti beosztásban dolgozik ennél a cégnél. A művelethez, mely számításaink szerint két teljes napot venne igénybe, nagyteljesítményű búvárszivattyút használnánk, és tűzoltótömlőn kerülne át a víz a másik járatba. A barlangban a felszerelés szállítását, a nagy súly miatt, kizárólag alpin-kötéltechnikai módszerekkel tervezzük. Az ehhez szükséges standok (erősített, biztosított kötélvezetési-beszerelési pontok) a barlangban már kiépítésre kerültek, egyrészt a vaslétra beépítéséhez, másrészt egy esetleges vészhelyzet ill. mentés miatt.

2, Jobb-oldali vizes ág:

A Verecke-terem aljzatát alkotó hatalmas kőtömbök között, az elmúlt évben megtaláltuk az egykori vízlevezető járat bejáratát 1,6 m magasságban a jelenlegi patakmeder felett. A járat párhuzamosan halad a végponti hasadékkal, attól oldalirányban tér el 2-3 m-t. Az agyagos kitöltés és az apróbb kövek eltávolítása után valószínűleg járható (kúszható) méretű üregbe-vízjáratba juthatunk be, mely reményeink szerint a szálkőben haladva elkerüli a végpont hatalmas, osztályozatlan kőtömbökből álló omladékát.

3, Előd-terem hasadéka:

A létra beépítése során egy özönvízszerű esőzés alkalmával, a hasadékban egészen közélről egy vízesés robaja hallatszott hosszú időn keresztül. Feltételezéseink szerint az Előd-teremtől alig 8 -10 m-re, a hasadék túloldalán nagyobb akna megy a mélybe, mely nagyobb esőzéskor a Büdöskúti-nyelő vizét vezeti le egy még ismeretlen járatba. Sajnos a hasadék járhatatlanul szűk, 20 cm széles csupán, ezért vésőgéppel az oldalfalakból vésnénk le 10 – 10 cm-t. Az „átjáró” a hasadék túloldalán már most is látszik, amely 1,5 – 2 m magas lyuk a hasadékot lezáró kitöltésben. Reménykeltő, hogy ennek a lyuknak a közelében a hasadék járható méretűre szélesedik.

A Csoport tagjai a 2007. évben a kutatótábori tevékenységek keretében a barlang teljes hosszára vonatkozó, az eddigiéknél részletesebb fotódokumentáció készítését is tervezik.

Rejtett zsomboly

A 2006. év során nem jutottunk be a barlangba, csupán a járat kisebb tágítását végeztük.

A mintegy 2 m mélységig kivésett bejáraton a korábbi évben megjelölt 8 méter mélységig jutottunk le. A további bejutáshoz szűk szakasz átvésése szükséges. Jelenleg is látható, hogy tágasabb szelvényben folytatódik, az ebbe való bejutást szeretnénk ez évben elérni .

FELTÁRÓ ÉS BARLANGVÉDELMI TEVÉKENYSÉG

2007. év folyamán két barlangban folytattunk tevékenységet:

Az év elején életbe lépett az új egészségügyi törvény mely alapbár diszkriminálja a magyar barlangkutatókat, ennek ellenére sikerült eredményes kutatási napokat lebonyolítani.

Spirál-víznyelő barlang (4120-130; MKCS kat. sz.: 4124-420.04)

(Glöckler Gábor)

A 2007. évben, a barlangban általában havonta, hosszú hétvégén folytak munkálatok. A feltáró kutatási tevékenység az erőnk nagy részét lekötötte, tevékenységünk jelentős részét ebben a barlangban elvégzendő munkálatokra fordítottuk.

Barlangkiépítés – vaslétrák beépítése:

Az előző évben (2006) december közepére a létrákon keresztül, de biztosítás mellett, a barlang végpontja alpin-kötétechnika alkalmazása nélkül is elérhetővé vált. Bebizonyosodott, hogy a létrákon való közlekedéssel jelentős időt és energiát takaríthatunk meg, így az év első felében ezekhez a kiegészítő tevékenységeket végeztük elsősorban. A felületkezelési munkák után a kiépítési tevékenységhez tartozó járulékos szerelvények, törmelékek, maradék anyagok eltávolítását, azaz a barlang „tisztítását” is elvégeztük. A munkák elkészültéről a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természetvédelmi Hivatal Barlangtani és Földtani Osztálya számára írásos, fénykép dokumentációval kiegészített beszámolót készítettünk, melyet a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága részére is megküldtünk.

Rókalyuk és a

Reménytelen-szifon:

Az előző beszámolóban jeleztük, hogy „a Reménytelen-szifonban 2 métert haladtunk előre és egy kicsiny fülkébe érkeztünk. A szifonba neoprén ruhában beúszva, lábbal körbetapogatózva, sikerült felderíteni a fülke víz alatti részét. A továbbvezető szélesebb

járat ugyan már egy méterrel a vízszint alatt folytatódik, a vízmélység meghaladja a 2 m-t, de a kitöltéssel teli hasadék jól látszik a fülke szemközti falán. Ez a hasadék eltömődött ugyan, de a vízszint fölé nyúlik, így követhető. A levésett és kibontott anyag depózásával nem volt gondunk, beleesett a vízbe, csökkentve így annak mélységét. Bár a fülkébe való belyukadás és az onnan továbbvezető járat morfológiája aggodalommal töltött el minket.”

A tervezett szivattyúzásra különböző okok miatt nem került sor. Az év folyamán csak a vízszintmozgásokat figyeltük meg. Sajnos a gyakori vízmozgás jelentős mennyiségű hordalékot és agyagot hagyott maga után a járatban. Megfigyeltük, hogy a Reménytelen-szifon jelentős (1,5 m-t meghaladó) vízszintemelkedése nem jár együtt a Jobb-oldali vizes-ág végpontján a patak vízszintemelkedésével, holott közel azonos mélységben vannak. Egyértelművé vált, hogy két egymástól elkülönülő aktív vízjáratról van szó. Ennek megfelelően bizonyossá vált, hogy eredményes lehet a

szivattyúzással történő vízszintsüllyesztés úgy, hogy a másik ágba vezetjük el a kiemelt vizet.

Jobb-oldali vizes ág:

Sikerült találnunk a patakmederben egy ígéretes pontot, ahol a tovább haladást akadályozó kőtömböket meg tudtuk bontani. Az év folyamán

többször is végeztünk omladék-stabilizálási munkálatokat. A lógó köveket leszedtük, az ingatag köveket alápolcoltuk, megtámasztottuk. A vízszintet a patakmeder kikotrásával, csatorna ásásával süllyesztettük. A végpontra, a bontási feladatok végrehajtására, telefon és elektromos vezetékeket vezettünk le és szereltünk be. A szűkületeken vésőgéppel

járatbővítéseket végeztünk. A Verecke-folyosóból nyíló omladékos felszakadást, a Kürtőt, is bejártuk. Itt azonban a jelentős omlásveszély miatt a kutatásról leteztünk. A víz útját követtük tovább az omladékban. Itt a barlangi patak hatalmas, több köbméteres, kőtömbök között kanyarog. A tömbök

sarkait, éleit véstük le, hogy a továbbjutást biztosítsuk.

Előd-terem, hasadék:

A létrázási munkálatok során vízesés robajára lettünk figyelmesek. A hang az Előd-terem cseppkőfala alatti, a Szakadékra merőleges hasadékból érkezett. Sikerült járható méretűre bontani egy részt, ahol leereszkedtünk a repedés aljába. Az aljzatot cseppkőkéreg fedi be, mely egykori jelentős vízmozgásra utal. Megpróbáltunk mélyebbre behatolni a járatba, de az erős szűkület miatt ez csak kevés embernek sikerült. A hasadék túloldalán egy kisebb

cseppköves terem található, melyből egy újabb, hasadék indul a Büdöskúti-nyelő irányába. Feltételezéseink szerint a hallott vízrobaj az ott elnyelt pataktól származhat. Sajnos ebbe a hasadékba bejutni még nem tudtunk, mivel a bejárata igen szűknek bizonyult. Azonban a túloldalán jelentősen kibővül, és aknaszerűvé mélyül.

Összesített eredmény: A Spirál-víznyelőbarlangban a 2007. évben ismét, mintegy 30 m új járat került feltárássra. (Mellékelve a feltárásokkal kiegészített térkép.)

Rejtett-zsomboly: (MKCS kat.: 4124-415.07)

(Rónaki László)

A 2007. évben a továbbhaladás reményében jelentősebb vésési munkákat terveztünk. A Spirál barlangban végzett feltárási és létrázási munkálatok miatt ezek csak kevés alkalommal, csapatunkból igen kis létszámmal valósultak meg. A barlangban azonban a Pro Natura Csoport tagjaival ők ismét előrébb jutottak. A továbbhaladáshoz újabb vésési, szelvénybővítési munkák voltak szükségesek. A munkákról Balázs László tagtársunk az alábbiakat írta: „Az első nyolc méter után kötörmelékes, járhatatlanul szűk járat vezetett tovább lefelé. A kötörmelék átdepózása, járatszelvény bővítés után Lotz Tamásnak sikerült újabb hét méterrel lejjebb jutnia. Ott megint kötörmelék, megint szűkület.

Tervezet: A nehezen járható szakaszok bővítése, vagy új bejárat nyitása. A kötörmelék felszínre hordása, továbbjutási lehetőség feszegetése.”

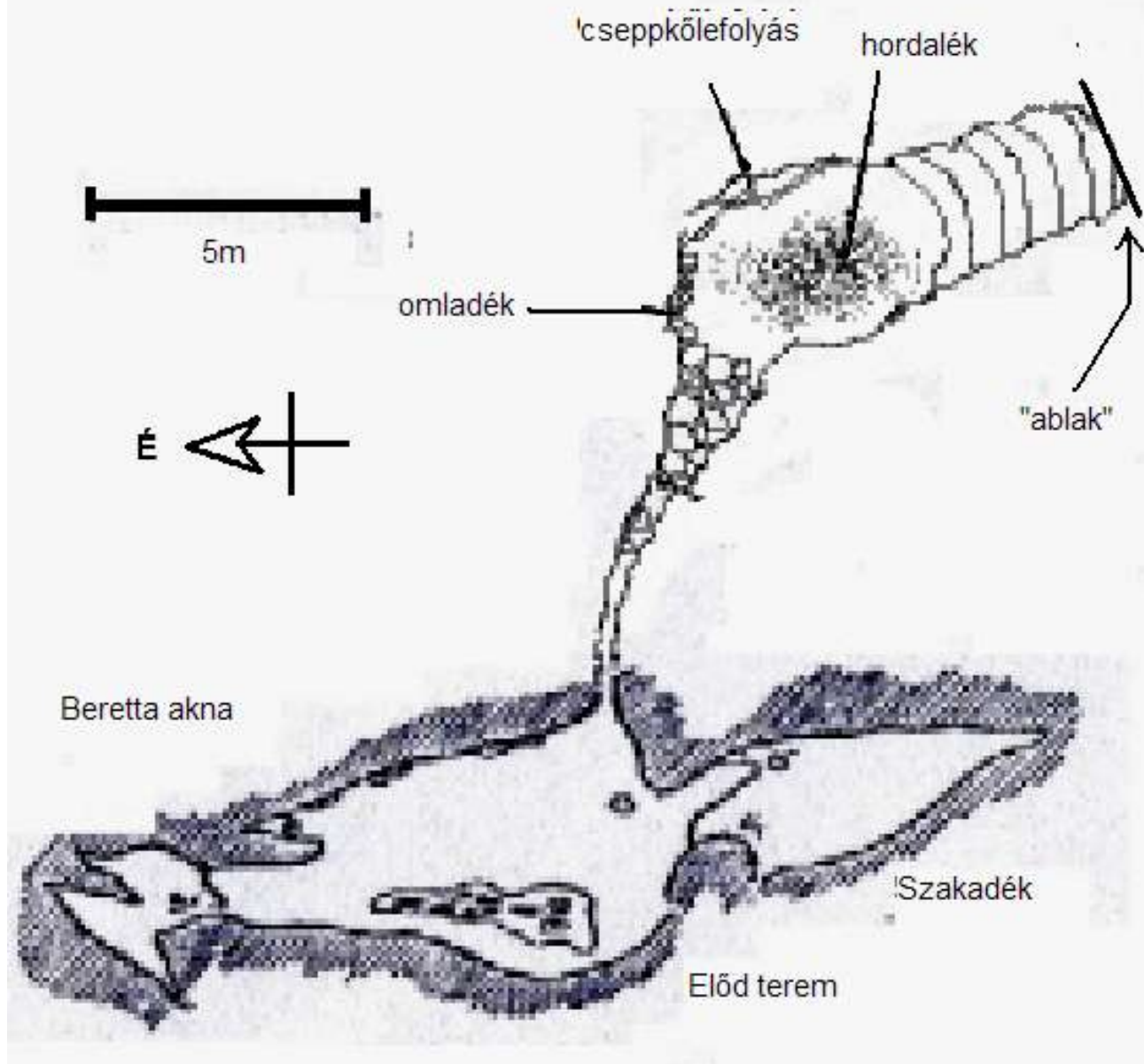

Spirál-víznyelő barlang

Alaprajzba illesztett vázlat

Készítette:

Fajsi Levente 2007.02.17

Spirál-víznyelő barlang

Spirál-víznyelő barlang

ESEMÉNYNAPTÁR:

(Összeállította: Glöckler Gábor és Rónaki László)

- Január 7.** Balázs L. felkeresett és közölte, hogy 3 társával (István-Tamás-András) egy szűk lyukat kezdtek ásni, melynek a nevük rövidítéséből LITA-zsomboly nevet adták.
A kat.sz: 4125.730.04
- Január 13.** Balázs közlése: Lotz Tamással és Fodor Istvánnal a Rejtett-zs-ba 8 m mélyre jutottak.
- Január 17.** Balázs közlése: Az előző hármas a Rejtettben bontással tovább jutott és 20 m mélyre engedték a függőt.
- Január 19. Nagymányok csoport-gyűlés, melyen a 2007. évi kutatási tervek megbeszélése mellett az előző évben elért eredményeket is értékeltük. A programot a csoport tagjai által készített képekből összeállított vetítettképes beszámoló sora zárta.
- Február 03.** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Létrázás utómunkálatai, Előd-terem hasadékanak megkutatása. Résztvevők: Glöckler G., Balázs L., Gál Gy., Németh K., Róth A., Róth G., Tobi J.
- Február 17:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. A Kürtő és az Előd-terem hasadékanak bontása vendégkutatókkal (Pizolit, Pro-Natura) Résztvevők: Glöckler G., Balázs L., Balogh A., Szatyor M., Ollé P., Tegzes Z., Batu Csaba, Nándori Andrea, Szendrői Zsolt, Szászi László, Glodi Ilona, Levi, Mihovics G., Róth A., Róth G., Halák M.,
- Február 24.** :Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Kürtő kimászása, Jobb-vizes ág kutatása. Résztvevők: Glöckler G., Csapó F., Fajszi L., Németh K.,
- Február 24.** Balázs közlése: A rejtettben Lotz 15 m-ig tudott lejutni.
- Március 17.** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Jobb-vizes ág bontása. Résztvevők: Glöckler G., Gál Gy., Mihovics G., Róth A., Róth G., Szederkényi N.,
- Március 22-25 A Szombthelyi Főiskolán tartott Karsztfejlődési Konferencián Rónaki 2 előadást tartott. (Ld. Irod. Konferencia kiadvány.)
- Március 31.** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Vezetékek szerelése, vízszintsüllyesztés. Résztvevők: Glöckler G., Balázs L., Csapó F., Fajszi L., Péter L., Róth A., Róth-G.,
- Április 15.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlang Jobb-vizes ágában. Vezetékszerelés, járat bővítés. Résztvevők: Glöckler G., Balázs L., Koltai A., ifj. Koltai A., Róth A., Róth G., Tobi J.,

- Április 28.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Vizeseses-terem átjárójának tágítása.
Résztevők: Glöckler G., Mihovics G., Németh K., Róth A., Róth Á., Róth G.,
- Április 29.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Verecke-folyosó bővítése, bontása. Résztevők:
Glöckler G., Balázs L., Mihovics G., Németh K., Róth A., Róth G.,
- Május 19.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Kőtömbök stabilizálása a Verecke-folyosó
főtéjében és a végponton. Résztevők: Glöckler G., Balázs L., Csapó F., Fajsi L.,
Halák B., Halák M.,
- Június 02.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Jobb-ág végponti bontása. Résztevők: Glöckler
G., Balázs L., Kovács J., Róth A., Róth G.,
- Június 03.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Bontás. Résztevők: Glöckler G., Gál Gy., Gál
I., Mihovics G.,
- Június 22.-24.:Barlangnap a Tési-fensíkon. Résztevők: Glöckler G., Halák M., Halák B.,
Mihovics G., Róth A., Róth G., Tobi J.,
- Augusztus 7. Molnár István erdőmérnök tagtársunk temetése-
- Augusztus18.:**Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Új tagok felvétele: Bencsik Roland és Varga
Tibor Résztevők: Glöckler G., Csapó F., Fajsi L., Halák M., Mihovics G., Péter
L., Róth A., Róth G.,
- Augusztus19.:**Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Járatbiztosítás a Jobb-vizes-ágban.
Résztevők: Glöckler G., Balázs L., Bencsik R., Csapó F., Fajsi L., Gál Gy.,
Mihovics., Péter L., Róth A., Róth G., Varga T.,
- Aug. 20.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Munkálatok a Kürtőben. Résztevők:
Glöckler G., Balázs L., Bencsik R., Csapó F., Fajsi L., Mihovics G., Péter L.,
Róth A., Róth G., Varga T.,
- Szeptember 6-9.:Hegymászás a Júlia-Alpokban. Résztevők: Glöckler G., Bencsik R.,
Mihovics G., Németh K., Róth A., Varga T.,
- Szeptember 22.:**Feltáró kutatás a Spirál barlangban. Jobb-ág végpontján a lógó kőtömbök
omlasztása. Résztevők: Glöckler G., Bencsik R., Csapó F., Fajsi L.,
Mihovics G., Róth A., Róth G., Varga T.,
- Szeptember 29.:**Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Az elkorrodált vezeték cseréje, bontás a
Jobb-vizes-ágban. Résztevők: Glöckler G., Bencsik R., Fajsi L., Gál Gy.,
Glöckler T., Mihovics G.,
- Október 21.:** Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Járatbontás a Jobb-vizes-ágban. Résztevők:
Glöckler G., Balázs L., Bencsik R., Csapó F., Halák B., Halák M., Mihovics G.,
Péter L., Róth A., Róth G., Varga T.,

- November 03.:**Feltáró kutatás a Spirál-barlangban. Bontás a Jobb-vizes-ágban. Résztvevők:
Glöckler G., Balázs L., Becze L., Fajszi L., Gál Gy., Gerner Viktor, Glöckler T.,
Mihovics G., Róth A., Róth G., Varga T.,
- November 16. Konferencia Abaligeten a barlang 50 éves látogathatósága alkalmából.
- November 16-18.: Túra az Aggteleki-karszt barlangjaiban. Résztvevők: Glöckler G., Balázs
L., Becze L., Bencsik R., Csapó F., Gál Gy., Glöckler T., Halák B., Halák M.,
Péter L., Róth A., Róth G., Tobi J.,
- December 4 Terepbejárás Szárazkút környékén.
- December 08.: Évzáró közgyűlés Püspökszentlászlón.
- December9. Keszüben összejövetel az MKCs vezetőséggel Rónaki 75. születésnapjának
alkalmával.
- December 11. Bátaapátiban készülő atomhulladék tároló földalatti létesítményeinek
megtekintése.
- December 9. Terepbejárás a havas karszton (Orfú környéke.)

TUDOMÁNYOS JELLEGŰ MUNKÁK, PUBLIKÁCIÓK

Karszt-barlang program-tájékoztató irodalom a Mecsek-Villányi-hegységről és Dél-Dunántúl egyéb területeiről a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat kiadványaiban. (TÁJÉKOZTATÓK)

(Rónaki László)

Bevezetés

A kevésbé elérhető szakfolyóiratokban és kiadványokban időrend szerint megjelent publikációk nyilvántartásba vételére vitathatatlanul szükség van azért is, hogy a múlt történéseivel a jelen kutató gárda mindenkor tisztába lehessen. Összeállításunk első részben meghatározott egyik folyóirat kezdeti számainak a szerző tulajdonában lévő (kemény kötésben tárolt) anyag feldolgozásával kívántam a területünket érintő, már szinte feledésbe merülő históriák részleteiről tájékoztatást adni. (Az idézett oldalszám „pagina p.” után szereplő szám a visszakereshetőséget szolgálja.)

A 2006.-os MKBT Tájékoztató 16-17. oldalán dicséretes összeállítást olvashatunk Szent Tamástól e sorozat megjelent számairól. (Az általa fellelhetetlennek jelzett 1959 februári szám valójában csak egy oldalas körlevél volt.) Írásából **megtudható, hogy 1956-74. között indított „Tájékoztató”-kat követő 1975-78. időszakban „Meghívó”, majd 1979-97 között „Műsorfüzet” címmel történt a társulati tájékoztatás. Ezt követően 1998-tól napjainkig újra „MKBT TÁJÉKOZTATÓ” címen jelentek meg a néhány oldalasra redukált füzetek.** Így e terminusokban más-más címmel és alakban megjelent azonos célt szolgáló sorozatot négy elkülönült fejezetben adom közre. Ezek tartalma általában a következő témakörökről ad tájékoztatást. Programok, Rendezvények, Beszámolók, Jelentések, Rövid cikkek, Közlemények, Hírek, Hirdetmények. Az újabban megjelenő Tájékoztatók tartalmi feldolgozásának megismerésére lehetőség nyílik –mint Szent Tamás írja– a „barlang.hu html formátumból.” Ezekről a II-III-IV. részben találunk a továbbiakban összeállításunkban részleteket. (Ugyanis a nálam hiányzó számoknak a fenti honlapról történő kiegészítését csillaggal * jelöltem.)

Nem mellékes, hogy esetenként a tartalom ismertetése miatt annotált feldolgozással könnyítjük meg a témakeresést. Igyekeztem minden vonatkozó dolgozat mellett e terület speleológiai (barlangtani) kutatásában szerepet vállalók előfordulását is rögzíteni, valamint a hírek, könyvészet, társulati élet témakörben megjelentekre is kitérni. A szögletes zárójelben lévő megjegyzések az általam szükségesnek tartott kiegészítések.

Külön összeállítást igényelne a legkorábbi, már csak néhány könyvtárban vagy az MKBT-ben fellelhető kiadványok tartalmának feldolgozása, mint: a Barlangkutató, vagy a Barlangvilág. (Ezek hiányosan megtalálhatók a pécsi Egyetemi Könyvtárban, de feltehetően hozzáférhetők Budapesten, azonban területünkre vonatkozó adat feltehetően nem igen található bennük.)

Jelen munkában a területünkön dolgozó kutatók név előfordulásait és a területünket érintő témák címét, valamint tartalmát -akár rövidítetten- kívántam közzétenni.

I.RÉSZ

MKBT Tájékoztatók 1956-74

Karszt és Barlangkutató Tájékoztató (Kiadja a MHT központi Karszthidrológiai és Barlangkutató Bizottsága Kézirat gyanánt A/4 formátum. 1956-59.)

1956 jan-febr.

- p.5. A központi Bizottságban képviselt barlangkutató csoportok és képviselőjük címe: Dunántúli Tudományos Intézet karszt- és barlangkutató csoportja Pécs Kulich Gy.u.22. Kevi László.Bástya S.K .természetjáró szakosztálya barlangkutató csoportja Pécs.Tompa M.u.18/1. Tátray Péter.
- p.8- 20. Dr. Bertalan K. Karszt és barlang dokumentáció I. Ebben:
- p.10. Dr. Kessler H. Újabb adat a beszivárgási görbéhez [Tettye-f.]=Hidrológiai Közlöny 35. évf.p.158.

- p.12. Szabó P.Z.: A karszt kutatás népgazdasági jelentősége = Dunántúli Tud. Gy.1. p.3-10.
A 16.oldalon Az 1955. év eleji barlangkataszterből: Mecsek: 17 felmért bg.,12 felmértlen, kiterjedésük: össz hossza 1119,6 m, mélysége 154 m. A Villányi-hegység 1 felmért, 3 felmértlen, mélység 11,0 m p.
A 17.oldalon az'55-ben elhangzott előadások: febr. 2. Kevi L. Karsztmorfológiai kutatások Baranyában M.Fr.T. Természetföldrajzi Szakoszt.
p.18. aug.19. Kevi L. Beszámoló a pécsi zombolykutatók munkájáról MHT. Barlang és karsztvízkutatási Ankét. Miskolc. A.29.oldalon kivonat a Miskolci Ankét anyagából: Az 1954 áprilisában 5 fővel alakult csoport az év nyarán az Abaligeti-barlangban 50 m hosszú járatrész feltárásával terembe jutottak, melyet feltérképeztek. Még tavasszal a Gubacsos nyelő és a „Kisforrás” [Mészégető] közötti kapcsolatot vízfestéssel igazolták. A nyelőt bontják. Sikertelen kísérletet tettek a Kőlyuk harmadik szifonján való átjutásra. A Máriagyüdi-barlangot tanulmányozták, a Nagharsányi kőbánya lefejtés alatti barlangját vizsgálták és a Beremend II. hidrotermális barlang [Ördöglyuk] bányaszeméttől való tisztítási munkáit irányították.

1956. márc.-jun.

- p.32. A jan.12.-i választmányi ülésen a munkaterületek bejelentése (Radó D.) 7.pont alatt a Pécsi Barlangkutató Csoport Beremenden [Ördöglik] feltárás, Mecsek-Villány morfológia és hidrológia vizsgálatokról. Az Abaligeti-bg. szifon áthatolási kísérletről, A Gubacsos-víznyelő bontása, és bg. mérések a „Barnakő-Várvölgy-Füstöslik”-nál.

1956. jan-jún.

- p.39.-80.sz. K- és Bg. dokumentáció III. (Bertalan K.) Pótlások az 1955. irodalmához. Előadás Szabó P.Z.: A fiatal kéregmozgások...D. Tud. Gy.4. (Hozzászólások is.)
88.sz. Szerzői név nélkül Cseppköves barlangot találtak Pécs mellett /a mánfai Kőlyuk folytatásaként. - Tudomány és Technika, Bratislava 1955. évf.14. sz. p.421. és a Szabad Nép 1955.máj.24. sz.

1957. jul.-dec.

- p.40. 1956-ban elhangzott előadások. 2.sz. Febr.29. MFr. T. Karszt- és Bg. kut. Szakoszt.-ban előadás Dr. Szabó P.Z.: Magyarországi karsztformák klíma történeti vonatkozásai.

1959. szept.

(Kiadó változás! A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Kézirat gyanánt. A belső borítón változatlanul a MKB bizottság szerepel.1956. januárig.)

- p.39. Könyvismertetés (Hazslinszky T.) „Abaligeti-Barlang” c. könyv megjelenéséről.(Gebhardt-Oppe.szerzőktől.)

1959. nov.

- p.42. Lapzártakor érkezett (B.J.) A Pécsi Bányaiipari Technikum barlangkutató csoportja Koch László tanár vezetésével „lejutott a kutatott barlangba” [Jóserencsét -aknabarlang] 40 m mélyre. Megjegyzi, hogy még további 15 m lehet, de hágcsó hiányában nem jutottak le.

1959. dec.

- p.13. Az egy éve alakult MKBT 1959 dec. 13.-án megválasztott vezetősége között a 7 társelnök között van Dr. Szabó Pál Zoltán.
- p.41.Hazai hírek (Kárpátiné Radó D.) Az Abaligeti-cseppkőbarlang kiépítése (Hazslinszky T.) A Fő ág és a Nagy-terem kiépítése, túristaház, légzőkúra kísérletek.
- p.50. Az „Új működő barlangkutató csoportok” választmány által történt elismerésével 18-ra bővült. Így a 2. ssz. alatt „Cséti Ottó Bányaiipari Technikum Barlangkutató Csoportja” Koch László irányításával, 3. ssz. „Baranyamegyei Idegenforgalmi Hivatal védnöksége alatt működő barlangkutató csoport” Vass Béla vezetésével.

1960. jan.-febr.

- p.50. A Pécsi Bányaiip.Techn. barlangkutató csop munkájáról fényképes tabló van a „80 éves a magyar iparoktatás” kiállításon.

1960. ápr.

- p.163. Magyar barlangok idegenforgalma (Balázs D.) az Abaligeti-barlang 1957-58-59 évi adatait közli.

1960. május

- p.249. a „barlangkutató csoportjaink” (Barátosi J.) és vezetőinek címei között Koch L és Vass B. szerepel.
- p.292-296. Dr. Urbán Aladár előadása [Pécs] Elsősegélynyújtási ismeretek barlangkutatók számára.

1960. jún.

- p.322.-323. Vass B.: Legújabb kutatások az Abaligeti-barlangban (Rádióban elhangzott előadás.) A szifon leszívatójáról számol be Szávai-Rónaki-Vass által végzett behatolás körülményeiről, miközben a leálló szivattyú miatt 1,5 m³/perc vízhozam menekülésre készíti a kutatókat.
- p.325. Hírek néhány sorban. A Pécsi IHBCs. Az Orfői-barlang [Vízfő] szivattyus feltárásra tábor szervez. A víznyelő [a 168-as] bontásával 10 m-re jutottak és erős huzatot észleltek az omladékos végponton.

1960. jul-aug.

- p.393. „Társulati élet” rovatban nem küldtek a 2. körlevélre sem támogatást a Pécsi Bg.-kut. csop. és a Pécsi Bányaiip. Techn. Bg.kut. Csoportnak. Az előbbi nyári táborának eredményeiről értesültünk.

1960. szept-okt.

- p. 447-450. Rónaki L.-Vass B.: Az „orfűi Vízfő” forrás barlangjának kutatása és feltárása. 1959.aug.-i leszívítás során történtek ismertetése a harmadik szifonig, majd aug.20.-án a Szuadó-völgyi nyelő festésére került sor, ami 29.-én 210 óra múlva jelentkezett a Vízfő-forrásban. Elvonulása 5 napig tartott.

1960. nov.

- p. 512. Rónaki L.: Pécsről jelentik...Az újonnan feltárt orfűi barlangban folyó munkák során súlyos sérülést szenvedett Steiner lőmester egy leszakadt sztalaktittól.
- p.526. A vidéki csoportok között feltüntetve a két pécsi csoport létszáma (BIH 12 fő, Bányaipari 20 fő)

1960 dec.

- p. 612. Dr.Szabó-P.Z elnökségi tagként felszólalása a közgyűlésen. Javaslat a vidéki vándorgyűlések kívánatos megszervezésére.
- p. 615.A '61 évi vezetőségbe továbbra is társelnökké választották.

1961. jan-febr.

- p. 2-7. Rónaki L. Beszámoló jelentés a Baranyamegyei Idegenforgalmi Hivatal barlangkutató csoportjának 1960.évi munkájáról. Egy inaktív víznyelő [Kétágú völgyi-zs.] bontása, Kisaplika-f. próba szivattyúzása, az Abaligeti-bg szifon áttörési kísérlete szivattyúzással, (p.4.A feltárt szifon térképe és szelvényei.) A Vízfő forrásbarlang második szifonjának áttörése. Így bejárható 150 m hosszan. Az eredményes [szuadói] víznyomjelzés említése, miszerint a rendszer becült hossza 5 km. lehet. A [zuhatagnál] periodikus vízhozam változás észlelése, mely szivornya működésre utal. [Lunaszoláris hatás !] A munkaórák közlésénél a „Km-es nyelő” is szerepel. A '61 évi tervek ismertetésével zárul a jelentés.

1961. márc.

- p. 6-7. Levél Rónakitól: az előző cikkben tévesen nyomdahiba miatt „gravitáció”van, ami helyesen kavitáció. Ennek műszaki magyarázatát adja.

1961. máj.

- p. 15. Könyvtár gyarapodásnál Gebhardt-Oppe könyve az „Abaligeti barlang”c.

1961. jul-aug.

- p. 7. „Könyvtár”-ban Szabó P.Z. külön lenyomat a ...hidrodinamikai sajátosságairól .

1961. szept.

- p.11. Könyvtár gyarapodásnál Szabó P.Z-től 3 anyag klimatikus tárgykörben. (1 angol nyelven)

1961. okt.

- p.4-9. Rónaki L.: Az abaligeti barlangkutató tábor. Bő ismertetést ad, egyrészt a Kisaplika-forrás szivattyús feltárása során történt bűvár munkákról is (a merülők felsorolásával), másrészt a Vízfőben végzett bűvár merülésekről Előbbi 40 m feltérképezett üregbe csatlakozó 2.szifon csőszerű járatában mintegy 8 m-re jutottak. Utóbbinál a 3. szifon 30 m- es szakaszát 7 m mélyen járták be többen (felsorolva) bányamentő készülékkel merülve. A Nyáras –pataki nyelő megfestéséről ad beszámolót, hogy 60 óra múlva jelentkezt az Abaligeti-barlangban és még az 5. napon is észlelhető volt az elszíneződés. [Nyomdahibák: p.5. Fodor B. helyesen, kimaradt Bodrog J. p.7. helyesen: „...a 6. km kötől 700 m-re...”]

1961. nov.

- p. 13. A megjelent Karszt- és Barlangkutató első számában Dr. Szabó P.Z. kataszteri értekezését is említi.
- p. 14. Az előző számban Rónaki cikkében előfordult nyomdahibák helyesbítése megtörtént. (ld. fent!)
- p.16. Rónaki L. A pécsi kutatók előregyártott fa-épületet kaptak Orfűn és Abaligeten raktáreépületben öltöző helységet is az Idegenforgalmi Hivaltól.

1961. VI. évf.

- p.1-9. Ez évben megjelentek tárgy és névmutatója. Dénes Gy. Összeállítása.

1962. jan-febr.

- p. 2. és 5. említve Szabó P.Z. és a „pécsiek”.

1962. márc.

- p.26. Rónaki L. A pécsi B.I.H. Barlangkutató Csoportja.... a Vízfő-bg. III. szifonjában márc.18-19-én 4 bűvár [Wunder L. irányításával] AGA típusú készülékkel merült.
- p.27-28. Rónaki L: A BIH barlangkut. Csup. 1961 évi működéséről. A Kisaplika-f. korábbi vízszint-súlyesztéses feltárásán kívül az attól 210°-ra, lévő töbr 6 m mélységig történt bontásáról [Töbrben lyuk-bg.] melyben gyenge huzat volt. A 80 m hosszan bejárhatóvá tett Törökpince abráziós barlang még vízfestéssel nem bizonyítottan az Abaligeti-bg. Könyvtári-oldalágával függ össze. Az orfűi Vízfő III. szifonjában több bűvár merülésről ad részleteket a merülők neveivel.(Merülések: jan.28-29.jún.25. MHSz, majd a nyári tábor során 8 bűvár -név szerint említve: Rónaki-Vass-Holly-Wunder, később szept 17.-én Rónaki legtávolabb elérte a mélyben elszükülő –később 20 m-nek bizonyult áthatolhatatlan részt.) Egy inaktív nyelő [6-os-nyelő-bg.] bontásával elért 10 m mélységről ad számot. A végzett munkanapok és munkaórák mellett említett nevek még: Bodrog-Felber-Fodor-Balázs-Sándor-Vidolovics-Maksi. Szakelőadást tartott a METESz-ben Vass B. „mely a Pécsi Műszaki Szemlében megjelent „A Vízfő forrás barlangja” címmel. A.28-29.oldalon Vass B. A Baranyamegyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató csoportjának 1962. évi munkaterve. [A Vízfő III. szifonja fölötti külszín geofizikai-geodéziai kutatási terve (3. és 4. pont) sajnos nem valósult meg.]

Az.58.oldalon Dr.Pávai-V.F: Természetes vízgőz feltárás a beremendi kőbányában c. levél közlés máj.23.-án, miszerint az előző év decemberében tapasztaltakat hazai viszonylatban egyedülállóknak minősítette.

1962. V.

- p. 70-73. Rónaki L.: Árvíz a mecseki karszton c anyag bő ismertetést nyújt a nagy csapadékok hatásáról Remeterét-Szárazkút-Gubacsos ny.-és környéke-Vízfő- kis-f. [Pécsi barlangkutatók forrása]-Orfű községi vályús f.- Mészégető- Sárkánykút- Kisaplika- Abaligeti-bg.- Nyáras patak- Szuadó vgy.környékén észleltekről. Táblázat a IV. 16-25 között észlelt 3 csapadékmérő állomás és az Abaligeti-bg patak, valamint a Tettye-forrás mért hozamairól. p.74. Vass B: Megfigyelések az orfűi vízfő forrás barlangjában. Az 1958-as leszivatáskor első esetben tapasztalt periodikus hozam változások további észleléseiről ad számot. p. 70.Rónaki L: Barlangos faliújság Pécssett. c.-el a „Szemle” rovatban ad ismertetést a Széchenyi téri hivatal kirakatában olvashatókról, -köztük a kutatási programok időpontjairól.

1962. VI-VII.

- p. 95-97. Rónaki L.: A Büdöskút forrás barlangja. Az 1962 VI.-ban történt feltárás során megismert karsztesurgó típusú forrás dolomitban kialakult patakos barlangjának leírása és térképe a szelvényekkel.
- p.104-105.Rónaki L.: Újabb vízfestés a mecseki karszton. A Körtvélyesi nyelő festési adatai és az előző –1960-ban említett - Szuadó-völgyi nyelő víznyomjelzési adatainak ismertetése, melyek a Vízfő D-i és Ny-i határának megvonását tették lehetővé.
- p.105-106. Vass B. Még nem sikerült átúszni az ország eddig ismert legmélyebb szifonját. Részletes adatközlés a Vízfő 3. szifonjának kutatásáról. A szifonban 40 m távol jutottak, melynek mélysége meghaladja a 20 métert.

1962. VIII.-X.

- p. 164-165. Vass B. Beszámoló a Baranyamegyei Idegenforgalmi Hivatal barlangkutató csoportjának 1962 évi munkájáról. A korábban ismertetett tevékenység mellett két kutató akna hajtásáról történik említés, mégpedig a Szuadó völgy inaktív rányelője és Vízfő közelében, attól K-re 90 m-re. [Névtelen bontás.] Az Abaligeti-barlang második oldalágának térképezése során 125 m-re jutottak.
- p. 177-179. Rónaki L.: A „Békaemberek” margójára c. 1962-ben megjelent könyv kritikai kiegészítése sok adattal és irodalomjegyzékkel.

1962. VII.évf.

- p.1-15. Ez évben megjelentek tartalomjegyzéke. Tárgy- és névmutató. Szentés Gy. összeáll.

1963. I.-II.

- p. 4-5. Az MKBT vezetőségében Dr. Szabó P.Z. és Dr. Gebhardt A. neve szerepel.
- p.10. A Közgyűlés titkári beszámolójában Dénes Gy. említi a pécsiek tevékenységét Orfűn és Abaligeten.
- p.30. Berényi Ü.István: Új feltárások az Abaligeti-barlangban. A barlang 335. méterénél lévő Könyvtár-teremből juthatunk az oldalágba, melynek „Kuszoda” szakasza 125 felmért és kb 25 m becsült hossz. A következő „Labirintus” 4 teremmel kb.150 m, még említi a Felső szakaszt, mintős-karszt maradványt. A szerk megjegyzése Vass B. telefon közleménye, hogy az új szakasz felmért hossza 340 m. Továbbá jan.13.-án még kb.200 m-es szakaszba jutottak a felső szakaszt lezáró omláson áthatolva.

1963. III.

- p. 44-46. Rónaki L: Az orfűi Vízfő-forrásbarlang 3. szifonjának áttörési lehetőségei. Vizsgálja a bűvárkészülékes merülés lehetőségeit, mely a továbbiakban nem jöhet számításba. Az áttörésre szolgáló vágat kedvező kitéréséhez a bányánál alkalmazott főró-berendezéssel a barlangban legyezőszerűen telepített kutatólyukak kivitelezésére tesz javaslatot. Végül három korábbi publikációra hivatkozik.
- p. 50-51. Rónaki L: Az Abaligeti-barlang Ny-i oldalágának legújabb feltárási eredményei.c. Az eddig történt kutatások eredményeinek és észleleteinek ismertetése közben a hidegvizes borsókó képződményekre hívja fel a figyelmet. Szerkesztői kiegészítés a '63-as márciusi munka során további 260 m felméréssel a barlang felmért össz hossza 906 m-ről 1166 m-re nőtt.

1963. 4-5.

- p. 84-86. Rónaki L.: Vízmentes lámpa bűvár- és barlangkutatói munkákhoz. c. Az esztergályos munkával [Felber Ferenc kutatótársunk által] elkészített lámpa testben eredeti MY DAY csehszlovák rúdlámpa fej került, míg a reflektor záró plexitben kialakított légjártatba hatoló víz mélységmérőként jelez. A közölt műhelyrajz segítséget nyújt az elkészítéséhez.
- p. 92. A Miskolcon tartott barlangnapon a pécsieknek az abaligeti oldalágban folyó méréseiről és a Szuadói-nyelőben [Felső inaktív-nyelő] elért 38 m –nél történő munkáról Bérces Viktória számolt be.
- p. 95. A barlangkutató csoportok felsorolásában a BIH –nál 19 rendes és 6 ifjúsági tag szerepel.
- p. 97. A megjelent középlep [Karszt és Barlang]3. füzetének tartalmát ismerteti –vizsky-aláírással [Shönviszky], köztük Rónakitól a Kisaplika forrásbarlang feltárási tanulmányát említi.

1963. 6.

- p. 109-112. Rónaki L: A barlangi robbantásokból eredő baleseti veszély csökkentésére [helyesen: csökkentése] c. Az ÁRBBSz-re hivatkozva sokrétűen kitér a címben foglaltakra.
- p. 112. R.L. A IV. Karszthidrológiai Konferencia (Tatabánya szept.5-7.) elhangzott előadásai közül felhívja a figyelmet a karszt járatoknak a spórakkal történő víznyomjelzési lehetőségeire.
- p. 115-116. Berényi Ü.I.: A Baranyamegyei Idegenforgalmi Hivatal barlangkutató csoportjának 1963 évi kutatótáboráról. A Szuadó-völgyben kompresszor igénybevételével mélyített kutatóaknában [Felső inaktív

nyelő] 34 m-re jutottak. Az orfői Mészégető-forrás árvízi nyílásának robbantásos feltárása során 2 m mélyen lévő termecskéből szűk kuszoda járatban 8 m-ig jutottak.

1963. 7-8.

- p. 144. R.L. Ujabb mesterséges tó létesült a mecseki barlangvidéken. Az abaligeti 2,5 kat. hold területen létesített csónakázó tó után az orfői 17 kh. területen duzzasztott tó feltelt és egy újabb 100 kh. nagyságú mesterséges tó tervei elkészültek. Közben abaligeten készül a 7 kh-as második tavacska.
- p. 150. Bérces Viktória-Vincze Anna: A Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató Csoportja jelenti: Új oldalág az Abaligeti-barlangban. Az első oldalág (280 m bejárható hosszal) Partényi Zoltán által talált járatban csontmaradványokra leltek. A szűk folyosó leírásában figyelmet érdemel számos különböző képződmény mellett megfigyelt mangán bevonatú borsókó-kiválás. Eddig 70 métert sikerült felmérni [olajkompasszal].

1963. 9.

- p. 179 „-viszky-,-től könyvismertetésben a Karszt és Barlang 1962 II.félévi számából Rónaki Vízfő barlang földtani viszonyairól írt tanulmányát és Szabó P.Z.-től megjelent könyvismertetőt (Droppa-Jakucs) említ.

1963 VIII. évf.

- p.1-18. Ez évben megjelentek tartalomjegyzéke. Tárgy és névmutató. Összeállította a Pannonhalmi „Rómer Flóris” Barlangkutató Csoport munkaközössége.

1964. I.

- p.2. Dr. Szabó Pál Zoltán professzor, Társulatunk társelnöke jan.30.-án országgyűlési képviselőként helyet foglalt a törvényhozásban, akit a közgyűlésen Kadič Ottokár éremmel tüntettek ki.. (D. Gy.)
- p. 3. Dr. Pávai Vajna Ferenc 1886-1964.elhunytával Dr. Papp Ferenc megemlékező írása.
- p. 16. 1964. évi Barlangnapot jún. 20-21-én Abaligeten rendezti a Társulat. Ennek programját közreadták. A gyorsvonat kivételes megállását kérte a rendezőség. [Megkapák.]

1964. 2-3.

- p. 27. A „Közgyűlésünk” beszámolóban Szabó P.Z. Kadič Otokár emlékéremmel történt kitüntetése is szerepel.
- p. 33-35. Rónaki L: Megjegyzések a „Szeleográfiai terepjelentés”-hez. A '63. I.-II. számban ismertettekhez és a tervezett kataszter elkészítéséhez kiegészítő javaslatai.

1964. 4.

- p. 74-74. Schönviszky László: Barlangnap 1964. Lefolyásáról és az elhangzott előadásokról (Szabó P.Z., Vass B., Rónaki L., Urbán A.) valamint a csoport beszámolókról ad ismertetést.[A Vízfő-forrás feletti 50 m-es zombolyt tévesen 90-nek írta.]

1964. 5-6.

- p. 99-100. Vass B: Jelentés a Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal barlangkutató csoportjának 1963. évi munkájáról. Az abaligeti kutatásról az I. oldalág 60 m hosszan, míg a II. 600 m felméréséről ad számot. Orfűn a Szuadó völgyi inaktív nyelő 32 m-ében légsere hiány miatt leálltak. A Szárazkúti aktív nyelőben 16 m mélyre jutottak. (p. 99 „...az MKBT kutatási területekre vonatkozó határozata értelmében Rónaki László megkezdte az orfői karszterület teljes feltárását és térképezését.”) Az orfői kőfejtő barlangjába [Mészégető] 25 m-re sikerült bejutni. A kutatásokban 32 fő munkálkodott. A következő évi programban a megkezdett munkák folytatása. p.100-101. Vincze Anna - Berényi Üveges István: A Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal barlangkutató csoportjának jelentése az őszi-téli munkákról. A Szuadó völgyi és a szárazkúti munkahelyekről hasonlóan az előzőekhez, míg az orfői kőbányában folyó munkákról említik Partényi és társai által átvéselt szűkület után bejárható újabb 16 m-es szakaszt. Az Abaligeti-barlang fő ágának Vass Béla vezetésével történt műszeres poligon és szintezési méréséről ad számot (Berényi - Partényi-Németh - Zsitkovszki - Fodor - Gudman.) A II. oldalág felmérését ismerteti (Bodrog - Pott-Szabó - Vincze - Zsitkovszki részvételével) A barlang össz-hosszát 1380 m-ben adják meg. „Február 19-én megfestettük a Törökpince víznyelő-barlangját. A zöld víz 21.-én reggel jelentkezett a jobboldali II. oldalágban.” A munkák során test hőmérséklet méréseket végeztek két személynél (Pott I - Zsitkovszki I.) mely 0,9 ill. 2 C° csökkenést mutatott. Csont maradvány leleteket vizsgálatra továbbították.

1964. IX. évf.

- p.3-18. Ez évben megjelentek Tartalomjegyzéke. Tárgy- és névmutató. A Pannonhalmi Gimnázium „Rómer Flóris” Barlangkutató Csoport munkaközösségének összeállításában.

1965. 1-2.

- p. 19-20. Vass B: A Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal barlangkutató csoportjának 1964. évi jelentése. Az Abaligeti-barlang második oldalágának feltárásával a bg. hossza meghaladja az1300 métert. A fő ág teodolitot mérését befejezték, melynek célja egy végponti mesterséges kijárat (v. bejárat) létesítésének – ezúttal elvetett terv realizálása. [A korábbi –nagyobb pontosságú felmérés figyelmen kívül hagyása mellett újabb állandósított talppontok elhelyezésével bonyolultabbá vált ezek utólagos azonosítása. Ld: Rónaki: Abaliget környéki barlangtérképek- Kézirat-folyamatban.] A barlang világítás korszerűsítési munkáiban is segítséget nyújtottak az üzemeltetőknek egy tábor keretében. A 13 és 14 km kövek közötti felező szelvényben az Abaliget felé vezető műút bal oldali utolsó út menti nyelő megfestésével nem a várt –1200

m-re lévő Kisaplika-forrásban, hanem a „köfejtő forrásbarlangban” jelentkezett [Mészégető távolsága mintegy 1100 m] Az orfői területen a Szárazkúti-víznyelőben két robbantással az év folyamán mintegy 12 m előrehaladás volt. Egyéb a karszttal kapcsolatos szakértői tevékenységről is beszámol, így a Bükkösd község, a utóbbinál Kessler segítségét is kérték. Végül a következő év munkatervét közli.

1965. 3-4.

- p. 50. Dr. Dénes Gy. főtitkári beszámolójában az abaligeti és a szárazkúti eredményeket említi a BIH.BCs munkájáról.

1965. 5-6.

- p. 98. Berényi Ü. István: Jelentés a Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató Csoportjának 1965. évi kutatótáboráról. Az Orfűn aug. 8-20. között rendezett táborban Vass B. vezetésével résztvevők: Bodrog – Berényi – Fodor - Jankovich M. - Koroknai Á. – Lantos – Németh – Partényi - Zsitkovszki. A Szárazkúti víznyelőben 20-22 m-nél szűkületbe jutottak. A tábor során három robbantás történt. A Mészégető-f. árvízi tulfolyó járatban 20 m előrehaladásról ad számot. Az Orfű-hegyen régóta ismert [Orfűhegyi-zs.] 8 m mély zsomboly bontását kezdték.

1966.

- p. 11-12. Vass B: Jelentés a Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató Csoportjának 1965 évi munkájáról. Az orfői területen lévő Szárazkúti-víznyelőben akkumlátoros világítás mellett folyó törmelék felszínre szállításáról, Abaligeten a községi vizellátás érdekében, ugyan így Kőlyuknál* és Mohácson, valamint Máriagyűdön a felszíni vízelvezetés megoldásával kapcsolatos szakértői munkákról ad tájékoztatást. [Ugyanis szerző a Megyei Tanács Vízügyi Osztályának vezetője. Megjegyzés:* A Kőlyuk-vízmű kiépítéssel kapcsolatban a VIZIG-nél LXXXIII/57 számon Gyula-f. Vízmű bővítés 1966. A barlang szelvény korrekciók térképei, LXXXIII/65 számon „Orfűi Vízfő-f.-ből vízkivétel Komlóknak” c. alatt csak a vízlépcső terv van. Érdekes módon hiányzik a Vízfőben történt műszaki beruházás részletezése!]-

1967.

- p. 27-28. Berényi Ü.I.: Jelentés a Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató Csoportja 1966. évi kutatótáboráról. A Szárazkúti-víznyelőt feladva újabb munkahelyük névszerinti megjelölés nélkül [az Achilles-vnyl!] '65 őszén kezdve 8 m-ig jutottak, majd a Közúti Ig. által zúzott kővel ezt követően eltömött szakasz tisztítására kényszerültek. Kb. 27 m-nél lévő szűkület [a MÉV és az MKCs segítségével 1967.IV.]kirobbantása után 8 m –es aknából 35 m mélyre és két terembe jutottak. [Elfelejtí megemlíteni, hogy a nyelőt téli terepbejárás során 1964.I.19-én R.L. találta, majd feltárását 1965.VIII.hóban Rónaki L. Partényi Zoltán társaságában kezdte. Ezek után sikeres vízfestést végzett a MÉV révén 1965.IX.11. A barlang elnevezés tőle származik, utalva a Vízfő-barlangrendszer feltárás legérzékenyebbnek tartott pontjára.] Másik munkahelyként beszámol a Kőlyuk melletti völgyzárógát alapozási és a barlagi szifonok 8 esetben történt robbantási munkáiról, melyet az ELTE geológus hallgatóinak közreműködésével végeztek. Az első szifont (Geológus szifonnak nevezve) száraz lábbal, míg a másodikat (Átok-szifonként) víz alá bukás nélkül lehet már átjárni a kb.250 m hosszú barlangban. Mangán kéreg előfordulásról számol be. Vissza van még a végponti harmadik szifon tervezett megnyitása.

1969. 6.

- p. 2. Berényi Ü.I.:A Baranya Megyei Idegenforgalmi Hivatal Barlangkutató Csoportja nyári kutató tábora Orfűn Vass B vezetésével aug. 10-24. során Vízfőben a függőhidak javítása és dokumentációs munka történt. A „... kutatóknánk mélyítését folytattuk” [Achillesben a felszíni műút magasságától 20 m-el mélyebben lévő Tábor teremből kezdett munkahely] és 30 m mélységben élénk huzat van. A Szuadó-völgyben a Trió-nyelőnél víz bevezetés során is huzatot észleltek.

[Rónaki könyvtárban az 1964-69-es bekötött tájékoztatók után a kötetben az Idegenforgalom 1963.január és az 1971.február-i számok is megtalálhatók egy-egy cikkel R.L.-tól,. köztük fotók a Vízfő 3. szifonjában történt bűvár merülésekről.]

1970. 1.

- p. 4. az MKBT választmányi tagok között Vass Béla, a szakbizottsági vezetők között Dr. Urbán Aladár (Bg. Terápiái) és Dr Fodor István (Bg. Klimatológiai) nevek szerepelnek.

1970. 6.

- p. 1. Meghívóban többek között Dr. Urbán A. és Dr. Virágh E. :Rádioaktivitás mérése barlangban c.(okt.16.)

1971. 1.

- p. 2. Dr.Vadász Elemér 1885-1970.elhunya alkalmával történt megemlékezés Dr. Dénes Gy.-től.

1971. 5.

- p. 18-19. Berényi Ü.I: A pécsi barlangkutató csoport az Achilles-nyelőben a télen megkezdték a [MÉV-től R.L. által beszerzett] vaslétrák beépítését, majd tavasszal a villany világítást oldották meg. A nyári tábor során átvágták a 15 m vastag agyag- és törmelék dugót és így „kb. 10 m szabad járatba jutottunk, ..” A talpmélységet 45 m-ben adja. [valójában a 12 m-es dugó után 33 m-től 39,8 m-ig volt szabad tér, majd innen tovább újra a törmelék kibányászásra kényszerültek ácsolatokkal biztosított szakaszon 42 m-ig. A 45. métert egy évvel később, 1972 augusztusban érték el.] Vízfő-forrásban a Mecseki Szénbányák segítségével robbantásokat végeztek, így az árvizek az ismer szakaszon gyorsabban lefutnak [? A robbantások nem

említetten, más -cél – vízműves foglalást- szolgáltak. E beavatkozás vezetett később az I. szifon –a forrás tölcser- törmelékekkel történt elzáródásához.] A Pécsi-tó műtárgyainak bűvárkészülékes ellenőrzése történt a VIZIG kérésére. Részvétel a Vecsem – expedícióban 2 fővel.

1972. 1.

- p. 4-5. Az elhangzott előadások ismertetése között Dr. Fodor I.: Barlangi klímamérések újabb eredményei c.(nov.29.) az idegenforgalommal megzavart természetes körülmények változására hívja fel a figyelmet.

1972. 2.

- p. 8. Kordos L.: Barlangkataszterezés c. írt tájékoztatásában említi a Mecsek és tágabb környezete néhány felosztási problémájának folyamatba lévő megoldását.
- p.22. Dr. Boros Á. Bibliográfiai összeállításában szerepel Vöröss L. Zs 1971.: Az Abaligeti barlang villanyfényben élő mohái és harasztjai.

1972. 3.

- p. 4. az évi közgyűlésen Venkovics István Herman Ottó éremmel történt kitüntetése. [aki többek között az 1946-os Vértes Lászlóval együtt történt mecseki kutatási expedíció szervezője volt.]
- p. 31-32. Elhangzott előadások ismertetése (K.A.) között Rónaki L.: A Ny-mecseki karszt vízföldtani kutatásának újabb eredményei (márc.27.) is szerepel. Főbb vonásai: a vízföldtani – morfológiai - speleológiai térképek, a szerkezeti irányok meghatározása, az úttörő jellegű sikeres forrás lehatárolás és vízföldtani analízis, a trachidolerit intrúziók hatása, a radiológiai mérések eredményei mellett „vetített képekkel és ábrákkal bőségesen illusztrált, tömörsége mellett is terjedelmes ismertető számos olyan módszertani és terminológiai kérdést is érintett, melyek –mint a hozzászólásokból is kitűnt- részletesebb megvitatást érdemelnek.”

1972. 6.

- p. 3-6. A Nemzetközi Barlangterápiai Szimpózium Bp. 1972.szept.27-okt.1.-ről Kessler H. ad összefoglalót előadásoként. Köztük Dr. Fodor István anyagában vizsgálatai szerint a paraméterek számítógépes feldolgozásával kijelölhetők az optimális kúra helyek.

1972. 7.

- p. 6. A kartográfiai szakbizottság '72-es jelentésébe (Horváth János) a térképtárban kezelték között a „Mecsek és egyéb területekről, műszaki térképek 14 db.”
- p. 6-8. A barlangklíma szakbizottság munkájáról Dr. Fodor I. számol be, köztük Gádos Miklós által végzett „rádioaktivitás és klímaviszonyok összefüggésének „ vizsgálatáról többek között az „Abaligeti-barlangokban.”

1973. 1.

- p.10. Berényi Ü.I.: Elkészült az Orfű-Kőlyuki vízvezeték földmunkája. [Vízfő és a Vízmű-nyelő közötti szakaszon, hogy a Kőlyuk duzzasztásos vízművébe kerüljön a többletként nyert karsztvíz.] A tervezett Orfűi-Vízmű, melynek barlangba vezető táróját a szivattyúk elhelyezésére kezdte kihajtani a Bányászati Aknamélyítő Vállalat, napi 3000 köbméter vizet szállít majd Komlónak.[Érdekes módon e jelentős beruházás – csővezeték nyomvonal, föld alatti szivattyú ház, barlangi robbantások és cementezések, valamint zárógát üritő csővel-- a VIZIG-nél nem szerepel a Vizikönyvben, viszont Kőlyukkal kapcsolatban vannak adatok ld.1966-os számban a csillagos megjegyzést !]

1973. 2.

- p. 17-34. Magyarország barlangkataszteri felosztása Térkép vázlattal.(Dokum. Szakbizottsági összeáll.) Kidolgozásában
- p. 17. többek között említve Rónaki L. Mecsek-Villány. körülhatárolás (második szám) 4100 Villányi-Mecsek hg.,Zselic.4200. Somogy-Tolnai –dombság.(Harmadik és negyedik szám.) 4110 Gorica-Hetvehely, 4120. Nyugat-Mecsek 4130. Keleti Mecsek, 4140 Dráva-völgy. 4150.Villányi-hg. 4160. Mohács környéke.

1973. 4.

- p. 20-77. id. Schönviszky László: Bibliographia Spelaologica Hungarica 1971. anyagban a Mecsek-Villányi hg.-re vonatkozóak csak a sorszám felsorolással szerepelnek: Így: 10.40. 45. 111. 148. 191. 219. 220.221. 234. 235.300. 307. 407. 408. 436/a. 461. 475. 492. 495. 554.

1974. 2

- p. 19-20. Meghívó-és program a szept.3-4-i Pécsen rendezendő Karszt és klíma Konferenciára. Szervező: Dr. Fodor I.
- p. 44-58. Az MKBT alapszabálya.

1974. 3-4.

- p.14.A Dokumentációs Szakosztály beszámolójában említve „pl...Mecsek.” p.15. A Karszthidrológiai és Geológiai Szakosztály beszámolójában említve van a vezető szakemberek bevonásáról –többek között-a Mecseki Ércbányászati Vállalat is. p. 80. Megjelent és kapható a Karszt- és Barlangkutatás melyben többek között szerepel Baranyi I – Rónaki L.: A Mecsek hegység barlangjainak kimutatása geofizikai és hidrológiai módszerekkel (Francia nyelven) , valamint Rónaki L.:A mecseki barlangokban végzett radiológiai mérések (Angol nyelven), továbbá Fodor I: Barlangklíma vizsgálatok az Aggteleki- és Mecseki karszton (angol nyelven).

1974. 5-6.

[Befejező szám] 51 oldalon a témát érintő anyag nem található. Rónaki bekötött példányai közül az 1974-75-es kötethez még az 1975-76 évi MKBT munkatervek és Főtitkári Beszámolók vannak kötve. Utóbbiakban az egyes kutató csoportok évi jelentéseiből összefoglalók találhatóak.(A MKCs-tól is!)]

II.RÉSZ

1975-85 MEGHÍVÓ

Hiányzó számok Rónakinál az alábbiak: (Megjegyzés: Az MKBT honlapon (www.barlang.hu) történt átnézés után a kiegészítés „*,j” jellel van ellátva. A honlapon hiányzó adatokat „**, –al” jelöltük.)

1975 jún-júl-aug-szept.[**]

1976 febr.[**]

1977 júl-aug-szept-okt.[**]

1978 Februártól decemberel bezáróan. [*]

1979 12 hónap [*]

1980 12 hónap [*]

1981 jan-febr. máj-jún-júl-aug-szept-okt-nov-dec.[*]

1982 jan-febr. júl-aug-szept okt-nov-dec.[*]

1983 12 hónap. [*]

1984 12 hónap. [*]

1985 jan-febr. máj-jún-júl-aug-szept-okt.[*]

1975. (hiány jún.-szept. **)

- ápr.15.kedd. Vass Béla. Mecseki karsztvíztározási kísérletek. MTESZ Székház Miskolc

1976. (hiány febr.**)

- máj. A XXI. Országos Vándorgyűlés 1976 jún. 17-20 Pécs-Abaliget Program és jelentkezési lap. p.15-17.

Június Borítón a mecseki barlangra utaló ábra a vándorgyűlést jelző felirattal. [később az ábra denevér ábrázolásának változtatásával a MKCs emblémája lett.] A füzet teljes terjedelme (23 oldal) az MKBT XXI. Vándorgyűlés részletes ismertetését adja egy térképvázlattal (A külön autóbusz útvonal, gyalogtúra útvonal, 3 előadási hely) és a tájékoztatóval (5 pontban. p.22-23.)

17.-én 16 óra A „Barlangok világa” c. fotókiállítás ünnepélyes megnyitása A MÉV Műv. Háza kiállítótermében. 17 óra. Barlangos filmest Rebró Katalin:a Mecseki Karsztkutató Csoport hiradója (10 perc), Tihanyi Péter: A Meteor-barlang és Almási-zsomboly (25 perc), Sárváry István-Bognár Gyula: Ismerd meg barlangodat Vass Imre-bg. (15 perc), Gazdag László: A Musztáng-bg.(25 perc),Kiss József: Kővévált cseppek birodalma (25 perc.)

Előadások 18.-án a Technika Házában a MHT Pécsi Ter. Szervezetével közös rendezésbe. (15-20 pec, majd vita) 15 óra Elnöki megnyitó Dr Láng Sándor egyetemi tanár, az MKBT elnöke. Hernády Alajos DVI igazgató, a MHT Pécsi Csop. Elnöke. A következő előadások rövid kivonata is szerepel a témák feltüntetése után.

Dr. Major Pál: A pécsi pincerrendszerek hidrogeológiai vizsgálata (VITUKI Bp.)

Előd Szaniszló: A Nyugati –Mecsek tektonikai viszonyai és a barlangfeltárás lehetőségei (MÉV, Pécs)

Vass Béla: A mecseki barlangkutatás és karsztvíz kitermelés (Baranya Megyei Tanács ÉKV Osztály, Pécs)

Lorberer Árpád: A Villányi-hegység és környezetének hidrogeológiai viszonyai (VITUKI Bp.)

Jún.19. 8 óra.Tanulmányút autóbusszal : Solti Dezső igazgató, Pécsi Vízmű: A Tettye-forrás bemutatása.

Tompos János főm. Baranya megyei Vízmű Vállalat:Kőlyuk-forrásbarlang vízmű létesítményeinek megtekintése (Komló-Mánfa)

Szomolányi Gyula főosztályvezető MÉV:Az Achilles-víznyelő lejtaknájának bemutatása.

Vass Béla főmérnök.Az Abaligeti-barlang és a Kisaplika-forrás ismertetése.

Jún.19. szombat A barlangos találkozó abaligeti programja

Regisztrálás10.00-14.30, Túrák a barlangban, Megnyitó (Dr Böcker Tivadar az MKBT főtitkára, Dr Fodor István az MKBT Déld. Ter. Szerv. elnöke.) Csoportok beszámoló, barlangjáró ügyességi verseny, Törökpince és a II. oldalági túrák, tábortűz.

Jún 20.8.ora Túraprogramok: Pécsről külön busszal Abaligetre. Közben a kasztfomák bemutatása Berényi Ü. István és az MKBT Déld. Ter. Sz. titkára (Rónaki) által. Abaligettől a Keresztkunyhó erdészházig, majd gyalog Mélyvölgy Melegmány útvonalon Rónaki L túravezetővel a Mélyvölgyi-kőfülkéhez és az Anyák-kutjához. Utóbbinál szalonnasütéssel pihenő. A tanulmányút objektumainak ismertetése p.17-20.

Júl-szept.

p.5. Az ápr.24.i közgyűlés határozatai között jóváhagyva a Déldunántúli Területi Szervezet megalakulását dr.Fodor István elnökségével. p.7-12. A f. év en kiadott kutatási engedélyek között Abaligeti-bg és vízgyűjtő területe Mecsek és Villányi-hg. Mecseki Karsztkutató Csop. Beremendi CM mészkőbánya Villányi-hg. AMPHORA. p.13. Az OtvH által kijelölt országos jelentőségű barlangok között szerepel A

4100 Mecsek-Villányi-hegység –ben Abaligeti-bg. Anyák kútja-bg. Beremendi-vizes-bg., Orfői Vízfő-bg.
(összeállítók: Dr.Bertalan K Dr.Kordos L. Ország G.)

okt-nov.

A Déld.Ter.Szerv.rendezvényén Pécsen a Ságvári Műv Házban nov.1.-én 16,30-kor Rónaki L: A legmélyebb Mecseki-aknabarlang [Remény-zs.]

1977

jan-febr.

A III.szpeleotherápiái- és klimatológiai Ankét programjában Dr.Fodor I: A barlangok főbb bioklimatológiai sajátosságai a szpeleotherápia aspektusából

Ápr.

Az Északmagyarorsági Ter.Szerv. rendezvényei között Ápr.15.16.30-kor a MTESz Székházban Miskolcon Dr.Fodor István: A magyarországi barlangok főbb klimatikus sajátosságai Rónaki L. A mecseki barlangkutatás és a Mecseki Karsztkutató Csoport 1976. évi hirodója (rövidfilm)

.....(hiány júl.-okt.**)

Nov.

p.24. Az országos jelentőségű barlangoknál A Mecsek-hg. 84. Abaligeti-bg. 85. Mánfai-kőlyuk, 86.Orfői-Vízfő-bg.

1978

május*

Magyarország legmélyebb és leghosszabb barlangjai között ('77.dec. áll.) 34.ssz. Remény-zs.70 m, 44. Jószerencsét-aknabg. 52 m, 17. Abaligeti-bg.991 m, 42. Mánfai Kő-lyuk 253 m.

Júl-szept.*

A Cholnoky pályázat nyertesei között III.dij 3000 Ft. + oklevél az MKCs-nek. A választmányi tagok között Rónaki L.

Nov-dec. *

Dr Bertalan Károly elhunyt aug.27.-én, 64. évében. Temetése Veszprémben. Az MKBT tiszteleti tagja és a dokumentációs szakbizottság elnöke.[Így többek között a Dél-dunántúli barlangkataszteri adatok begyűjtését végezte munkahelyén a MÁFI-ban.]

III.RÉSZ

1979-97 MKBT MŰSORFÜZET

Átnézve:

1985

júl-aug.

1992 jan-febr .márc-ápr.

1996 jan-febr ,márc-ápr, máj-jun, júl-aug, szept-okt(hibásan júl-aug!)

nov-dec.

1997 jan-febr, márc-ápr.,máj.-jún,júl-aug, szept-okt,nov-dec.

Hiányzó számok átnézése a honlapról.[*] alábbiak:

1986 máj-jún-júl-aug-szept okt-nov.dec

1987 12 hónap.

1988 12 hó.

1989 12 hó.

1990 12 hó.

1991 12 hó.

1992 májustól decemberrel bezáróan.

1993 12 hó.

1994.12 hó.

1995 12 hó.

1996 nov-dec.

MKBT Műsorfüzet-ekben (B-5 formátum, MKBT kiadás.)

1979

Jan.-febr.*

Karszt- és bgkut.tanfolyam előadási programjai között Dr.Fodor István jan.22. Bg. Klimatológia és bg. terápia. A Társulat új alakulásának 20. évfordulója alkalmából '78.dec.12.-i ünnepi választmányi ülésen emléklapot kapott többek között Dr.Urbán Aladár. A Hajnóczy BCs. És az MKCs februárban közös klimamérést tervez, melyhez Miklós Gábor javaslatokat kér szegedi címére.

Szept.-dec. *

Id. Schönviszky László tiszteleti tag szept. 29.-én elhunyt. [A barlangász irodalom összegyűjtését és publikálását végezve a Dél-dunántúli anyagot is feldolgozta. Ld. Bertalan-Schönviszky: Bibliographic Speleologica Hungarica]

1980

Jan-febr.*

Az UIS Szeleotherápiai Szakbizottsága '79 szept.13-16-án az NSZK-ban (Klutert-Höhle városban) tartott éves szimpóziumán az öt magyar résztvevő között volt dr.Fodor I

Júl-aug.*

A Cholnoky J. pályázat eredmény hirdetése az MKBT Tatabányán rendezett XXV. Vándorgyűlésén (jún.27-29-én) az MKCs 34,5 ponttal III-díjazásban részesült 2000 Ft-al.

Szept-okt.*

A Dél-Dunántúli Területi Szervezet rendezésében okt.13.-án a pécsi Tanárképző Főiskolán dr.Jakucs L: A karsztjelenségek mint biológiai produktumok címmel tartott előadást.

1981

Máj-jún.*

A Társulat márc.28.-án tartott Közgyűlésén az MKCs-nak Kadic Ottokár emléklapot adományozott „a Ny-i Mecsek speleológiai és karszthidrológiai viszonyainak tudományos feldolgozásáért.” Az Elnökség javaslata alapján a könyvjutalomban részesültek között dr. Kassai Miklós is szerepel. A megválasztott tisztségviselők között dr. Fodor István társelnök és Rónaki László választmányi tag. A Cholnoky pályázaton az MKCs 88 ponttal II.díjban 4000 Ft.-tal részesült. Átadása a XXVI Vándorgyűlésen jún.26-28.-án megtörtént.

Szept-okt.*

Az MKBT-ben előadás okt.12.-én Nagy Géza-Országh György: A Melegmányi-forrásbarlangrendszer címmel.

Nov-dec.*

Az MKBT Déld.Ter.Sz. a Budapesti Francia Műszaki és Tájékoztatói Központtal, valamint a MHT Bm-i Ter.Sz.-vel közös rendezésben '81.okt.19.-én a pécsi Technika Házában film bemutatón az alábbi című munkák szerepeltek: Ivóvíz a Szajnából, Karsztvíz-kutatás, Szennyvíz tisztítás, Alpinizmus, Öntözés.

1982

márc.-ápr.

Vukov Péter [tagtársunk] felhívása az eszperantista barlangkutatók szakszövetségének megalakításához történő jelentkezés kérés.(Kaposvár 48-asIfjúság út 36.)

Máj.-jún.

p. 15. A társulat márc.26.-án tartott közgyűlésén megválasztott elnök Dr. Fodor István.

Júl-aug.*

MKCs a Cholnoky pályázaton 41 ponttal III.díjban 4000 Ft részesült, melyet júl. 18-19.-én tartott XXVII. Vándorgyűlésen Bódvaszilason adtak át.(Táblázatban közölve a pályázati pont eredmények.)

Szept-okt.*

A fokozottan védett barlangok között találjuk az Abaligeti-bg, Mánfai-kölyuk, Orfűi Vízfő-bg.-ot a Mecsekből.

1983

május-június. *

Dr.Fodor I. előadása Pécsen a a JTPE Tanárképző Kar Földrajzi Tanszékén márc.22.-én a MFT Déldunántúli Osztály rendezésében a barlangklíma kutatások újabb eredményei címmel.

1984

máj-jún.*

A márc.23.-i küldöttközgyűlésen az Elnökség határozata alapján többek között Zalán Béla is pénzjutalomban részesült.

Szept.okt.

Plihál Katalin írása Kadic Ottokár nevének helyes és helytelen írás módozatairól.[a „c” fölött vessző és nem föl, vagy le mutató v alak.]

1985

jan-febr.*

Hírek-ben bő tájékoztatás olvasható a BCM beremendi kőbányájában 1984 nov.12.-én a bányászat során feltárult [Kristály-] barlangról. Az OKTH Környezetvédelmi Intézet Barlangtani Osztálya nov.21.-én helyszínelte, majd dec.1-3 között megkezdte a feldolgozását.Hosszszelvény látható Kárpát J. nov.21-dec.3. felméréséből. A pillanatnyilag 350 m összhosszúságú barlang bejáratától-28+15 m kiterjedésű a lég hőmérséklet 15-18 C, a víz 19,7 C fok.

Máj.jún.*

Az MKBT-ben máj.6.-án előadás dr.Jánossy-dr.Topál: A Beremendi-kristálybarlang.

Júl-aug. *

Közlemény, hogy megjelent az MKBT Beszámoló 1983 évi kötete 33 csoport és két területi szervezet jelentéseivel.

1986

márc-ápr.*

A hírek-ben: A Bükk-hegységben Létrástetőn 1952-ben egy 41 m hosszú, 13 m mély bg-ot tártak fel „Spirál-barlang” elnevezéssel [nem a Mecsekben !] ami '83-ban beomlott. Ennek újra feltárása során '85-ben elhunyt neves kutatójukról „Láner Olivér-barlang”-ra keresztelték.

Május-jún.*

Tisztújító küldött közgyűlés márc.23.-én dr.Fodor elnökletével a 75 éves szervezett barlangkutatás egyszeri alkalomra alapított éremben részesült többek között Vass Béla. Kiváló munkáért miniszteri kitüntettek között Rónaki László szerepel. Az új vezetőségben elnök dr.Fodor István, választmányi tag Rónaki L.

Júl.-aug.*

Az MKBT állásfoglalása a József-hegyi barlangok helyzetéről ('86 ápr.9.) összeállítói között dr.Fodor I. (megküldve dr.Ábrahám K. államtitkárnak és az OKTH Barlangtani Intézetnek.)

Szept-okt.*

Hírek között Mátéfi László a Fogadás-zsomboly felfedezéséről tudósít, miszerint a MKCs-vel együttműködve 1986 júl 26.-án testvéreivel (Tibor, Miklós) a kibontott barlang 450 m absz. magasságban (megközelítési leírással) –25 m-ig volt bejárható. Hossza 40 m. A legnagyobb kürtő 16 m mély. Alja törmelékben elszűkülő mészkő erősen huzatos réssel.

A Társulat barlangkutató csoportjainak felsorolása címekkel és kutatási engedélyeik objektum megjelölésekkel (júl.15.-i állapot). Így szerepel a MKCs „Mecsek- hegység valamennyi barlangja”

1987

Jan-febr.*

Az MKBT Déld.Ter.Sz. '87 évi munkaterve Rónaki összeállításában, többek között az előző évben kezdett forrás katasztrozési munkák 10 ezres térképlapokra vitele.

Máj-jún.*

Dr.Lénárt nekrológ dr.Somogyi György (1937-87.márc.4.) az MTA Atommagkutató Intézet tud.főmunkatárs tevékenységéről, különös tekintettel a barlangászatban. [Rónakival a mecseki radon detektorok értékelésében együttműködött.]

Nov-dec.*

Hírekben Zalán B. tájékoztat az Orfű község területén kutatott Mészégető-forrásokhoz tartozó barlangrendszerben '86 okt.16-án bejutottak Berta Jenőnével egy árvízi forrásjárat megbontásával a 200-300 m hosszúnak becsült több szifonos patakos járatba.

1988

Jan-febr.*

A Déld.Ter.Sz. '88 évi munkaterve R.L. írásaként az előző évi folytatás.

Zalán a hírekben a Mészégető-barlang 3. és 4. szifonjának '88.jan.16.-i (Amphóra K.K. résztvevő tagjainak és merülőinek felsorolásával) átúszásáról tudósít, melynek révén 30-40 m új szakaszt tártak fel.

Márc-ápr.*

A csoportok éves tervei között Rónakitól az MKCs dokumentációs kutatómunka a Mecsek-Villányi-hg. Területén.

Máj-jún.*

Meghívó és program Debrecenben (ATOMKI) máj.26-28.-án tartandó „Radon a környezetben” c. előadás sorozatra, melyek között a pécsiek: Gerzson István: Nyomdetektoros terepi radon mérések kezdetei Magyarországon. Rónaki L.-Hakl-József: A mecseki karszton végzett radioaktív mérések különös tekintettel a radon észlelésére. Elek István-Vados István: Az MTA Sopron-Bánfalvai táró obszervatóriumban észlelt radon kiválás kutatás elméleti és bányaegészségügyi aspektusai. Várhegyi András-Baranyi István-Gerzson I: A radontranszport mikrobuborékos modellje, megváltozott és lehetséges geológiai alkalmazások.

1989

Márc.-ápr.*

Nagy részben a tervezett a 10. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus előkészítésével foglalkozik, az írásbeli hozzászólások ismertetésével. A jan28.i rendkívüli közgyűlést dr.Fodor I. elnök vezette és a hozzászólásokra reagált. Köztük Rónaki egyetértő hozzászólása az Adamkó féle tábor létesítésével kapcsolatban, valamint dr. Rajczy Miklós által ismertetett levél a AKV miniszterhez tervezett elküldését Hegedűs Ferencsel nem javasolták.

A fokozottan védett barlangok felsorolása között van a Villányi-hg. Beremendi-kristálybarlang 4150/1 , Somssich-hegyi 2.sz.barlang 4150/2, Villányi 8.sz. barlang 4150/3

Szept-okt.*

Zalán B. tudósítása a Mészégető barlangban a tapolcai Bauxit BCs. közreműködésével 4 szifon leszivattyúzásával az 5.-ig mintegy 10 m újabb szakasz vált ismertté.

Nov.-dec.*

Zalán B. tudósítása '89 okt.1-én a Gubacsos-víznyelő bontásával kb.8 m mélységben egy változatos méretű patakos barlangba jutott társával. [Bertáné] Felfelé haladva az erősen agyagos-iszapos járat 25-30 m után kettéágazik és elszűkül egyben itt jelenik meg a kb 10 l/p-es hozamú patakocska., mely a bejárati szakasz közelében rejtve a törmelék alatt halad tovább. Kifelé jövet fedezték fel a továbbvezető járatot, melynek

bejárására másnap került sor mintegy 30 m hosszú kevésbé iszapos, de néhol igen alacsony folyosóban. „Meglepő a cseppkövek mennyisége és nagysága.” A 60 m hosszú barlang feltárását folytatni kívánják.

1990

jan-febr.*

A '89 nov.28.-i Választmányi ülés többek között elfogadta területi csoportként a Pro Natura Csoportot.

Szept-okt.*

A kutatási engedélyek objektumonkénti felsorolása a csop. vezetők megnevezésével és címével között van „Mecsek valamennyi barlangja Mecseki Karsztkutató Csoport” R.L. Pécs Hajnóczy J. u.5. A Pro Natura kutatási engedély nélkül Bődör Csaba Pécs Rodostó u.20. vezetésével.

1991

Jan.-febr.*

A jelölő bizottságba a beválasztottak között van Rónaki L.A barlangtúrázás biztonsági szabályait közzétette a MTSz Barlang Bizottsága 1990.szept.-i dátummal. (Bő leírás 4 fejezetben.) Az MKBT 1986-ban megválasztott tisztségviselőinek felsorolásában található Rónaki L. neve.

Márc.-ápr.*

A XX. OTDK Természettudományi Szekciójának karszt és barlang előadásai között (JTPE Tanárképző Kar Pécs 1991 ápr.3-5.) Természeti (Táj) földrajz-nál 5 témakörben 10 előadás között Sebők Á: A Nyugati Mecsek környezet típusai.

Júl.-aug.

Beszámoló a XX. OTDK Szekciójáról dr.Lénárt L.-tól.

1992.

Jan.-febr.

- p5.Tisztújító közgyűlésen az elnökség javaslata alapján oklevélben és könyvjutalomban részesítette Dr.Veress Márton [akkor az MKBT DTSZ-hez tartozott tag volt]és Tarnai Tamás írását (elérhetőségük, végzettségük és munkahelyük megadásával) [A cikkből szerkesztett részletek: 1994 októberében kezdett mecseki kutatást követően alakult a csoport 43 fővel 1995 okt.3.-án miközben kitűnő kapcsolatot építettek ki a Mecsek Egyesület Barlangkutató Osztályával. Eddig már sikerült feltárni a ”Mecsek egyik (3.-4.) legnagyobb barlangját, melynek össz-hosszúsága kb.160, mélysége pedig 45 m, nemrég pedig újabb víznyelő barlang megbontását kezdtük el.”]

p.9.-10. Beszámoló a József Attila Tudományegyetem Barlangkutató Csoport 1996.

augusztus 6-25. között lebonyolított Szuadó-völgyi kutatótáboráról. (Barta-Tarnai írása.) [Részletek: változóan összesen 49 fő részvételével folyt a Szuadó-barlang szükületeinek légkalapácsos bővítése, a 80 m-es mélységet elérő Nagyaknába 15 m-es vaslétrát építettek be, majd a fenéken 4 m mély aknát mélyítettek. Folytatták a tavasszal kezdett feltáró munkát a „Szuadó-völgyi 2.sz.víznyelőben, ahol a szűk szelvényű járat bővítésével jutottunk előre. A jelenlegi végpont a barlang 28. méterén 18 m mélységben található.” Támogatóiknak köszönetet mondtak (10 szervezet !) és név szerint Vass Bélának, Kiss Péternek, Kutas Gyulának, Bodrog Józsefnek.]

Október*

A Pro Natura Barlangkutató Csoport 1992 júl.18-20 között tartott tábora során a Bodó-hegy oldalában 2 m átmérőjű töbörben rövid bontással 26 m mélységig jutottak, melyet Barátok-barlang névvel jelölnek. A bejárati szakasz 10 m hosszú, 55°-os dőlésű, mely 12 m mély aknában folytatódik, majd meredek lejtő végén 4 m-es aknában zárul. A bg. Végig tágas, a 12-es akna felső részén szép cseppköves oldalfülke van. Felsorolja a tábor 10 résztvevőjének neveit Zalán Béla.

1993

szept-okt.*

Az 1992 évi Cholnoky pályázat során tárgyjutalomban részesültek kötött találjuk a Pro Natura csoportot a „szorgalmas csapatmunka” és „néhány barlangról készített dokumentáció” értékelése folytán.

1994

Jan-febr.*

A Nemzetközi Szpeleologiai Unio Pekingben tartott XI. Kongresszusán a társulatot dr. Fodor I. volt elnökünk képviselte. Ennek során 2 magyart választottak be a vezetőségbe dr Dénes György és dr.Horváth Tibor személyében.

Márc.-ápr.*

Dr.Kessler Hubert hidrológus mérnök az ELTE aranyokleveles doktora, az MKBT tiszteleti elnöke életének 87. évében '94 febr.1.-én elhunyt.Szakmai multjának rövid méltatása olvasható. [Nem említik a mecseki Vízfővel kapcsolatos feltáró munkáit.]

Máj.-jún.*

Az MKBT választmányi ülésének határozata (194.jan.18.) szerint dr Fodor I. veszi át Dr HorváthT. halála után a szakosztály vezetését.

Júl.-aug.*

A Cholnoky pályázaton a Pro Natura KBCs. Tárgyjutalomban részesült.

1995

Jan-febr.*

A Cholnoky pályázaton „szerény pályamunk”-val a Pro Natura csoport tárgyjutalomban részesült.

Máj-jún.*

A XXII.OTDK Természettudományi Szekcióján (Gödöllő '95.ápr.11-13.) az előadók között Lukácsné Szentmártoni Szilvia (JPTE): A pécsi Tetye-patak gazdasági hatásának története a kezdetektől a gyáripar kialakulásáig.

Júl-aug.*

A XXII.OTDK Term. Szekciójában Závoczky Szabolcs (JPTE):A Mecsek hegység barlangi denevérfaunájának összehasonlító vizsgálata c. dolgozat II. helyezést ért el.

Szept.-okt.*

A Cholnoky pályázaton a Pro Natura csoport 5000 Ft. Pénzjutalomban részesült.

Nov-dec.*

A Barlangkutatók Szakmai Találkozója [program terv] '95 nov.10-12 Jósfaón Szatyor Miklós: Bemutatkozik a Pro Natura Karszt és Barlangkutató Egyesület (Beszámoló munkáikról és a mecseki eredményeiről.)

1996

Nov.-dec.*

Barlangkutatók Szakmai Találkozója [program] '96.nov.8-10. Badacsonylábdihegyen. Závoczky Sz: A barlangok jelentősége a denevér védelemben. Rónaki L: Újabb kutatási és feltárási eredmények a Mecsekben.[Spirál víznyelő.]Szatyor M:Vizkémiai és bakteriológiai vizsgálatok a Mecsek hegységben. Hírek-ben: „Megalakult a József Attila Tudományegyetem Barlangkutató Csoport” '95 okt.3.-án. Tarnai T. közleményében kitér a Mecsekben folyó kutatásaira. Az ”információkat Barta Károly tanársegéd fogadja” Barta K.-Tarnai T.: Beszámoló a JATE BCs '96 aug.6-25 között lebonyolított szuadó-völgyi kutatótáboráról. A Szuadó-barlangban 50 m mélyre jutottak. A Nagy-aknába 15 m-es vas létrát építettek be. A Szuadó-völgyi 2. víznyelőben végzett bontással 28 m hosszban 18 m mélyre jutottak.

1997.

jan-febr.

- p.2.Előadások: Barta-Tarnai: A Vízfő-forrás vízgyűjtőterületéhez tartozó barlangrendszer feltárásának lehetőségei a felszínmorfológiai vizsgálatok tükrében.Jan.27. (hétfő) 17 óra.p.4-5. A Cholnoky-pályázatban Különdíjakkal Pro Natura KBE.(összes pontszám: 60) 26000 Ft. Pénzjutalom. p.6. Beszámoló a Barlangkutatók szakmai Találkozásáról cikkben „ A Barlangtani Intézet 5 000-5 000 Ft-os pénzjutalomban részesítette Barta Károlyt és Závoczky Szabolcsot, akik a fiatal kutatók között a legnívósabb előadással mutatkoztak be...”p.14.Könyvujdonságok alatt „Baronek Jenő (szerkesztő): a Mecsek Természetjáró Kalauza. A 260 oldalas zsebkönyv hasznos információkkal szolgál....külön fejezet foglalkozik a mecseki karszt, a források és patakos barlangok, valamint a víznyelők és a jelentősebb bejárható barlangok bemutatásával....”

Márc-ápr.

MKBT Vándorgyűlés (41. Barlangnap) meghirdetése a Pro Natura Karszt- és Barlangkutató

Egyesület szervezésében 1997 jún.20-22-én Abaligetén.p.9. Javaslat a „Barlangkutató Világnapjára” Eszterhás Istvántól az UIS-nak és az országos szövetségnek elfogadásra aug.14.-re (Marcel Lubens halálának napjára.)

Máj-jún.

- p.2.Barlangnap programját ismerteti Szatyor Miklós a fenti dátum és helysín ismételéssel felsorolva a túrákat (Abaligeti-barlang és oldalágai „Mészégető-bg.,Vízfő-bg.,Büdös-kuti-zs.,Köteles-zs.,Spirál-nyelő és barlangja,Remény-zs, Szuadó-völgyi nyelők) a Pro Natura KBE, a JATE BCs, a MKCs és a ME.Barlangkutató Sakosztálya vezeti.p.7-8. Új tiszteleti tagjaink között Venkovits István is szerepel, aki a II. világháború után a Mecsek-hegységben is szervezett barlangkutató expedíciót.p.18. A folytatódó hétfői társulati előadások között Gádoros Miklós többek között „...a mecseki Vízfő forrás vízgyűjtőterületéről és barlangfeltárásairól...” is beszélt.

Júl-aug.

- p.15. A Magy.Barlangi Mentőszolgálat Riasztási Névsora 9 Bp-i és 1 Miskolci személy adataival.

Nov-dec.

- p.2-3. A Veszprémben rendezendő novemberi „Barlangkutatók szakmai találkozója” programjában Zalán Béla: Az Abaligeti-barlang hidrogeológiájához, Parrag Tibor: Hasznosítás vagy védelem? Az orfűi Vízfő-forrás barlangja. Dr.Veress Márton: Kürtöképződés és hatása az Északi-Bakony fedett karsztosodására. C. előadások is szerepelnek.

IV.RÉSZ

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

1998

Jan-febr.

- Beköszöntő: Dr.Kósa A: megváltozott a Műsorfüzet neve. (p.2.-3.) p.4. Sásdi L: Veszélyes barlangok: Szuadó-barlang és Trió-barlang vízbetörés-omlásveszély

Márc.-ápr.

- p.3.4.5. Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázat 1997. évi eredmények III.díj, 70000 Ft. Pro Natura Barlangkutató Csoport Kiemelten a tudományos kutatási eredmények dokumentálásáért. pontszám.60. 20000-20000.-Ft pénzjutalom Barta Károly, Tanai Tamás: Karszt kutatás az orfűi Vízfő-forrás vízgyűjtőterületén.

Júl-aug.

- p.9. Karszt és Barlang Alapítvány 1998. évi nyári pályázatának nyertesei. Pro Natura Karszt- és Bkut. Egyesület Abaliget-barlang nyelőinek feltáró kutatása 20000 Ft.p.11. Hírek-ben Kutatótábor a **Mecsekben** ('98.aug.15-30.) meghirdetése (Szuadó-völgy) Szabó Ágnes által SzK-bgkut Egy.

Nov-dec.

- p.3-4 Barlangkutatók Szakmai Találkozója 1998.nov.6-8 Miskolc-Egyetemváros. Program: Parrag Tibor: Néhány mecseki karsztforrás vízkémiai vizsgálata. Dezső József: Monitoring rendszer telepítésének terve a Szársomlyó hegyre. p.15-16. Cholnoky pályázat '98-as eredményei: III.díj.10000 Ft.Dr Veress Márton: Karr tanú- és sziget-hegyek, valamint Karmeanderek c. dolgozatai, Pro Natura Karszt- és Barlangkut. Egy. Könyvjutalom.

1999.

Júl-aug.

- p.6.MKBT. '99-ben megválasztott tisztségviselői között Dr.Fodor István Érembizottsági tag. A Hírek-ben (p.13) a KBA alapítvány '99-ben támogatott pályázata között a SzKBE. Felszíni és barlangi kutatások a Szuadó-völgyben 33500 Ft. MKBT Alapszabály p.14-23.

2000. Jan.-febr.

- p.14.A Cholnoky pályázat 1999.évi eredményeként többek között a Pro Natura KBE. A tudományos munkáért 20000 Ft. Pénzjutalomban részesült. p.17-19. Az MKBT Szervezeti és Működési Szabályzata

Márc.-ápr.

- p.5. A II. Karsztfejlődés Konferencia (Szombathely ápr.13-14) programjában Parrag Tibor-Czigány Szabolcs: Karsztvizek biológiai szennyezettségének vizsgálata Orfű-Abaliget térségében. P.8. Meghívó az egyéni tagok küldöttválasztó gyűléseire. Pécs és környezetében márc.8.-án a Tudományegyetemen.

Máj.-jún.-

- p.8.A küldött közgyűlésen a Társulat tiszteletbeli tagjává választotta többek között Vass Bélát.

Júl.-aug.

- p.5.A Pro Natura KBE. Jul.15-23. közötti Nyáras-völgyben tervezett táborának meghirdetése az Abaliget-barlang ismeretlen járatainak a nyelón keresztüli feltárására.(Tegzes Z.-Szatyor M.) A Szegedi KBE.nyári kutatótáborának meghirdetése (júl.27-aug.13.Szuadó-völgy) a Trió és a Szuadó-bg. Továbbkutatására.(hajnal Ágnes-Tarnai T.)

Szept-okt.

- p.2.Meghirdetett Barlangkutatók Szakmai Találkozója Pécs okt.27-28 Tudományegyetem.

Nov.-dec.

- p.3-4. A Barlangkutatók Szakmai Találkozásának programjában Dr. Lovász Gy:A Nyugat-Mecseki karszt jelenkori fejlődésének klimatikus feltételei. Bunyevác József-Dr.Fodor I: A dél-dunántúli régió környezeti állapota és veszélyforrásai.Perragh T:Dél-Dunántúl karsztvidékeinek környezeti állapota. Vass B: Barlangkutatók és karsztvízhasznosítás a Tettye-forrással kapcsolatban.Glöckler Gábor: A Keleti-Mecsek karsztosodása, egy barlang kutatása (Barna-kő-barlang) p.5.Barlangvilágítás Nemzetközi Konferencia nov.15-17. Bp. programjában Rajczy M-Buczko K.-Hazslinszky T:Az Abaliget-barlang növénytelenítése 8 év távlatából.p.20. A szept.11.-i Választmányi ülésen a KBA alapítvány kuratóriumába megválasztásra javasolt 8 személy között szerepelt, de meg nem választott Barta Károly is.p.23. A Könyvészet rovatban Rónaki vázlatosan ismertette a MKC's Jubileumi Évkönyvét és Szatyor az Európa denevérei c. könyvét.

2001.

Jan-febr.

- p.3. Meghívó jan. 22.-ére Dr. Jakucs L. prof., a társulat tiszteletbeli tagjának 75.születésnapja alkalmából az ünnepi köszöntőt mondók között dr. Fodor István a Pécsi tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára is szerepel. P.9-10. Cholnoky pályázat 2000. évi eredményeként egyéni kategóriában 10000 ft.-ban részesült Vass Béla A „Tettye” karsztforrás bemutatása. címen. p.12.A nov.14-19. között lezajlott a társulat szervezésében a Barlangvilágítás nemzetközi konferencia, mely előkirándulásán 18 fő ismerkedett az Abaliget-barlangban már elvégzett és még folyamatban levő teljes rekonstrukciójával.

Márc.-ápr.

- p.3. A III..Karsztfejlődés konferencia programjában a Tudománytörténeti alszekció elnöke dr.Lovász György egyet. tan. [JPTE] Előadások. Lovász Gy [JPTE]: A karsztosodás jelenkori klimatikus feltételeinek változása a Bakonyban. Hevesi Attila:[ELTE] A Nyugat-Mecsek felszíni karsztformái.

Máj.-jún.

- p.6.-9. MKBT honlap az interneten JATE Barkangkutató Csoport, Beremend. p.9-11.Dezső József: Új, melegvízes barlang a Villányi-hegységen. Pécs.2001.03.30. dátummal bő ismertető a DD. Geol Szolgálat felkérésére történt barlang felmérésről a siklói Várhegy délnyugati felén magánterületen megnyílt ütegről, mely 30 m járathosszúsággal 12 m mélyen elért karsztvízszinttel egy tavacskában Szikszai Attila bűvár márc.26.-án 12 m mélyre jutott. A csepegő vízből analitikai vizsgálat eredményeiről is ad táblázatba foglalt értékeket. p.11. Nyílt levél Kuruczi Edina titkár, Tarnai Tamás elnök (sérült) Barta Károly kut. programvezető. aláírással köszönetüknek adnak hangot a febr. 24-i baleset mentésében résztvevőknek.

Júl.-aug.

- p.3. a 7. Szuadó-völgyi kutatótábor meghirdetése júl. 26-aug.12.-re Érdeklődni Kuruczi Edina címén 62/452.106, vagy bővebben a WWW.szke.hu honlapon, illetve szke@szke.hu címen. Újabb [4.] vulkántúra olaszországba meghirdetése a BEBTE (Lieber Tamás elnök) szervezésében szept.20-30. -ra. Az előző túra (Ápr.) dokumentumfilmjét [-melyen Pécsről Rónaki L és Fekete L. is résztvett] jún-júl.-ban kerül bemutatásra a Tv-ben. p.5. A Barlangkutatók Szakmai Találkozásán Pécsen 111 fő részvételével 29 előadás hangzott el. P.11-12. Új fokozottan védett barlangok között a Villányi-hegységben a Nagyharsányi kristálybarlang.

Szept-okt.

- p.2-3. Rónaki L: Száz éve született Szabó Pál Zoltán. c. írás a tervezett pécsi emlékülést megelőzően, és néhány fontosabb publikációjának felsorolásával. p.3. Előzetes az esztergomban rendezendő Barlangkutatók Szakmai találkozója programjában többek között Szabó Pál Zoltánról történő tervezett megemlékezésről. p.11. Lieber Tamás: Vulcanus nyomában a MTV-1-en szept. 1.-én, majd 2.-án vetítésre kerül az expedíciótól készült film.

Nov-dec.

- p.2. Szabó Pál Zoltán 100 éve született c. emlékülés programja (MTA Regionális Kutatóközpont és a PTE közös rendezvényeként) tévesen 2001 nov. 7-[helyett dec.4.] p.3-4. Barlangkutatók Szakmai Találkozója program. Rónaki L:100 éve született Szabó Pál Zoltán. Kopasz I-Ország J: Barlangkataszteri felvételezés a Nyugati-Mecsekben. Tarnai T-Barta K: A Szuadó-völgyi nyelők 2001. évi kutatási eredményei és a további koncepciók. Tarnai T-Zalán B:A Mészégető-források barlangjának vízszint-süllyesztéses kutatása 2001. nyarán. Poszterek között Szabó Zoltán: Az Abaligeti-barlang kiépített szakasza. Tarnai T:Beszámoló a Mecsek Egyesület Barlangkutató Osztálya, a Pro Natura Karszt- és Barlangkutató Egyesület és a Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület közös nyári kutatótáboráról. [Bő ismertető a Mészégető barlang szivattyúzásos feltáró munkájáról.]

2002

Jan-febr.

- p.23. Dr. Jakucs L. temetésén elhangzott Dr. Korpás L. beszéde. p.5. A karsztvízkutatás Magyarországon-... Konferencia programja. jan.24-26. Miskolc. Többek között Dr.Lorberer Árpád: A Dél-baranyai karszterületek vízföldtana. p.11-13. Hajnal Ágnes (SzBE) írása: Cerjanska-jama. P.20-21. Kardos László közreadja Jakucsra emlékezve a Sebestyén I. által írt (1969) és általa egy refrénnel kiegészített A csend világa (A barlangkutatók himnusza) dallam-szöveg.

Márc-ápr.

- p.10-11. Rónaki írásával kiegészítve a szerző bemutatását Rozvány György: A barlangászok verse. Ezt a szerző 2001.szept.30. dátummal "Rónaki Lászlónak és a Mecsek Egyesületnek" dedikálta.

Szept-okt.

- p.13. Szigeti Magdolna verse : A barlangász.

Nov.-dec.

A Barlangkutatók Szakmai Találkozója [program] Miskolc Egyetemváros nov.15-17. Dezső József: Néhány barlang és hasadék kitöltései a Villányi-hegységben. Rónaki L: A Mecsekben feltárára váró még ismeretlen barlangfolyosók felszíni kijelölése.

A Karszt és Barlang Alapítvány pályázatok között a Pro Natura 25000 Ft-ot nyert a Pietró-barlang nyári tábori kutatásához.. Hajnal Ágnes: Expedíció egy elfelejtett hegység barlangjában (Montenegró-Durmitor) A kutatót barlang (neve magyarul: Gödör a szeles dombtetőkön) 897 m mély. Leírását metszet rajzzal közli. A nemzetközi expedícióban pécsről Tegzes András nevét találjuk.

2003

Jan-febr.

- p.2. Dr.Fodor István az MKBT tiszteletbeli tagja és egykori elnöke dec.13-án MTESZ Díjban részesült. Rónaki írása Molnár Istvánról, aki gyémánt diplomáját vette át Sopronban. p.4-9. Cholnoky pályázat 2001-02 évi eredményei között III. díj 200000 Ft Pécsi Tudományegyetem Barlangkutató Egyesület (4 éves tevékenységének eredményeit bemutató anyag) A Szegedi KBE. feltáró tevékenységéért 100000 Ft. A Pro Natura KBE. 100000 Ft. szakszerűen dokumentált feltáró tevékenység.Szatyor M:Európa denevérei c. munkájáért 100000 Ft. Rónaki L:A Villányi-hegység és a Beremendi-rög c. munkájáért 100000 Ft.

Márc.-ápr.

- p.3. Az V Karsztfejlődési Konferencia (márc.28-29 programjában Szőke Emilia-Bárány Ilona: Karsztvíz vizsgálatok az Aggteleki-karszton, különös tekintettel a nehézfém szennyezésre. P.9-10.Mádl F.MK elnökének beszéde a METESZ díjátadás alkalmával (ld. Dr.Fodor is.)

Máj-jún.

- p.4-5. Tisztújító küldöttközgyűlés (ápr.12.) megválasztott tisztségviselők között Dr. Fodor István Érembizottsági tag

Júl-aug.

- p.4-7. Dr Fodor I. neve szerepel mint: elnökségi tag, Érembizottsági tag, a Barlangklimatológiai Bizottság vezetője, a Nemzeti Parkok MTA Regionális Intézetek, PTE régiófelelős.p.8. A K B Alapítvány pályázatok nyertesei között Pro Natura KBE Nyári kutatótábor 45000 Ft., Szegedi KBE. Szuadó völgyi feltárás 20000 Ft.

Nov-dec.

- p.3-5.A Barlangkutatók Szakmai Találkozója (nov.7-9 Debrecen) programjában 8.-án Rónaki: A Dél-Dunántúl karsztkutatását újjáélesztő Szabó Pál Zoltán emlékei valamint 9.-én A Dél-dunántúli barlangkutatás két évszázada. Ugyanitt Ország János: A mecseki és a villányi barlangkataszter eredményei

2004

Márc.-ápr.

- p.2.-4. VII. Karsztfeljlődési Konferencia programjában Szőke E: Az orfűi Vízfő-forrásbarlang idegenforgalmi hasznosításának lehetősége

Máj.-jún.

- p.4-6. Hévízes barlangok genetikája és képződményei Nemzetközi Konferencia (jún.21-24 Bp.) programjában Tóth Judit-Dezső József: A siklósi Váraljai-barlang kiválásai, gömbfülkéi és a barlangi tó vízkémiája. P.8 Nyári kutatótábor a Szuadó-völgyben előre jelzése az SKBE-től. p.11-12. Küldöttközgyűlés (ápr.24.) során a kitüntetettek között Rónaki László Vass Imre éremmel „a Mecsek és a Villányi-hegység barlangjainak feltáró kutatásában évtizedek óta betöltött jelentős felfedezéseket eredményező irányító szerepének elismeréseként”.A Karszt és Barlang Alapítvány Kuratóriumának 4 évre választott tagjai között Tarnai Tamás. p.17-19.A Cholnoky pályázat 2003.évi eredményes pályázatai Pro Natura KBE. 150000 Ft. Az évi jelentésük színvonala és hasonló indokkal a Szegedi KBE. 100000 Ft. továbbá Szőke Emília :A környezet-érzékeny karsztok szennyezettség vizsgálata az .Aggteleki-karszt példáján dolgozatért 100000 Ft.

Szept-okt.

- p.11-12 Zalán B: Denevérmúzeum nyílt Abaligeten

2005

Jan-febr.

- p.2 Dr Veress Márton a „A karrok” c. értekezését okt.28.-án [Pécsett]sikeresen megvédte s ezzel az MTA doktora tudományos címet elnyerte. p.3.Szakmai tanulmányút a Villányi-hegységben ápr. 8-10.re meghirdetve. P.5-12. A Cholnoky pályázat 2004. évi eredményei között III. díj az éves tevékenységükért 150000.Ft. Pro Natura KBE. majd hasonló indokkal ugyan ennyit a Szegedi KBE.

Márc.-ápr.

- p.2.-3. VIII.Karsztfeljlődés Konferencia (márc.18-19. Szombathely) programjában Szőke Emília: Tettye szőkevényforrások hőmérséklet és mennyiségi viszonyai a mindenkori csapadék és városfejlesztés függvényében. Rónaki L: A Dél-Dunántúl új barlangkatasztere p.10. Megjelent Dezső József--Sebe Krisztina-Horváth Gábor: Villányi-hegység utikalauz [Sajnálatosan kihagyták Rónaki: A Villányi-hegység és a Beremendi-rög barlangjai c 2000-ben megjelent könyvét, melyben Dezső J. korábbi feltáró munkája is szerepel. Megjelent továbbá a „Természeti értékek Beremenden és környékén” 2001-ben 8 szerzőtől Bencs János szerkesztésében figyelmet érdemlő könyv a különböző szakterületek ismertetésével.]

Máj.-jun.

- p.3-4. Leél-Őssy Szabplcs írása Dr Kreczoi Miklós 99. évében történt elhunytával, aki palentológus-földtudomány doktora egyetemi tanár korábban a villányi-nagyharsányi leletek feldolgozásában is jelentős munkát végzett.. A Karszt és Barlang Alapítvány jelentésében említve Tarnai Tamás kuratóriumi tag nevét. Fleck Nóra: MKBT tanukmányi kirándulás a Villányi-hegységbe és a Mecsekbe (2005.ápr.8-10.) 3 fotóval –köztük a Sárkány-kút kitörése.p.22. megjelent Veress Márton könyve „A karszt”

Júl-aug.

- p.2. Nyári barlangkutató tábor az Abaligeti-barlang vízgyűjtő területén meghirdetve a Pro Naturától (Tegzes-Ollé) p. A KB Alapítvány 2005-ös döntése szerinti pályázat nyertesek között Szegedi KBE. a feltárókutatásért 300000 Ft., A Pro Natura KBE 50000 Ft.

Nov-dec.

- p.2 Dr Jánosy Dénes az őslénytani szakbizottság vezetőjének halálával emlékezés aki a villányi kutatásokban is jelentős eredményeket hozott.p.3. A Barlangkutatók Szakmai Találkozója (nov.11-13. Tapolca) programjában Berényi Üveges Isván-Berényi Üveges Judit-Vid Gábor: Vizsgálatok a Béke- és Baradla-barlang agyagos-homokos kitöltésereiben

2006

Jan-febr.

- p.14. A tapolcai szakmai találkozó résztvevőit mutató fotón előtérben látható Berényi Ü.I.

p.15-16. Lapszemlében a Természetbarát Híradó 2005 novemberi számában Tóth Klára írásáról adnak tudósítást, aki a Konferencia a Mecsekért (okt.5.) rendezvényről számolt be, ahol az előadók között Kraft János, Havasi Ildikó Szatyor Miklós neve szerepel. p.18. Az új fokozottan védett barlangok felsorolásában szerepel a Mecsek-hg-i Spirál-víznyelőbarlang.

Júl-aug.

- p.2-3 Venkovits István (1913-2006) elhunytával Dr. Dénes Gy. Írása. p.11-13. A Cholnoky pályázat 2005-ös eredményei között a Pro Natura tudományos tevékenységéért 80000 Ft, míg a Szegedi KBE a dokumentációs munkájáért 50000 Ft-ban részesült. Szőke Emília: Adatok a Orfői Vízfőforrásbarlang idegenforgalmi hasznosításának kérdéseire c. előadásáért 40000 Ft. Pénzjutalom.p.16-17. Szent Tamás írása :Áttekintés az 50 éves MKBT Tájékoztatóról.

Szept-okt.

- p.3. Barlangkutatók Szakmai Találkozója Szeged (nov.10-12.) előzetes tájékoztató.
- Nov-dec.
- p.3-5. A szegedi Barlangkutatók Szakmai Találkozó részletes programjában többek között szerepelnek: Tarnai Tamás-Szőke Emília: Bemutatkozik a Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület. Berényi Ü.I. és társai: A Baradla-barlang üledék-vizsgálatának legújabb eredményei, Ország János: A Mecsek hegység karsztobjektumainak bemutatása, Ország J-Szőke E.A Rumba-barlang víznyomjelzéses vizsgálata, Vetítések között Trió-barlang-kisfilm.

2007

Jan.-febr.

p.8-10.F.N.[Flek Nóra]: Barlangkutatók Szakmai Találkozója [beszámoló] Említve: Rumba-bg. víznyomjelzése, a Szuadó-bg új járatának felfedezése és a szegedieknek köszönet a”magas színvonalú előkészítő ésszervező munkáért, valamint a technikai lebonyolításért.”

Márc.-ápr.

X. Karsztfejlődés Konferencia Szombathely 2007 márc.23-24. [program] Rónaki L: A mecseki karszton történt víznyomjelzések áttekintése. Rónaki L: Uránbányászat a karszt szomszédságában. A Cholnoky pályázat eredményei között II.díj 200000 Ft Pro Natura A Szajha-felső-bg. És a Vadetetés-bg. bontása, csapadék mérések, sikeres víznyomjelzések, 4 bg-ban radontranszport-vizsgálat, denevér megfigyelés. KBE III.díj 120000 Ft. Szegedi KBE. Rumba-bg víznyomjelzése, a Tettye szökevényforrásainak vizsgálata* [*Sz.E.: Tettye-forrás szökevényvizei címmel fenti munkáját 2004-ben a VIII. Karsztfejlődés Konferencián Szombathelyen előadta, de az elmarasztaló lektori vélemény miatt nem került nyomtatásra a konferencia kiadványában. Ez az anyag átdolgozottan olvasható a Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület 2005-ös évi jelentésében. Az általa vizsgált források közül mindössze egy valószínűsíthető szökevény karsztvíz eredettel. Lásd Rónaki 1973,(MÉV-nél kézirat) 2007. (nyomtatás alatt) anyagaiban.]

Máj.-jún.

A Karszt és Barlang Alapítvány 2006. évi Közhasznú Jelentése p.9. olvasható vezetőség között Tarnai Tamás kuratóriumi tag, majd a következő oldalon a kiutalt támogatások között Pécs Origó ház 25000, Pro Natura 25000, Szegedi Karszt és B K.E. 50000. A p.12.-nél az alapítvány 2007.évi pályázatán nyertesek: Pro Natura (nyári táborra) 70000 Ft, Szegedi K.B.E. 50000 Ft.(a Szuadó és Trió-barlangok feltárására) P.B.O.MKCs 30000 Ft.(Spirál-víznyelőbarlang kutatása)

Júl-aug.

A könyvujdonságok bemutatása között szerepel a Magyar Hegyisport és Turista Enciklopédia (Kornétás kiadó 2005) [Ebben számos mecseki objektum és személy bemutatása mellett Rónaki L.-ről is bő ismertető található]

Nov.-dec.

Barlangkutatók Szakmai Találkozója 2007. nov.9-11. Jósvalfő [program] Berényi Üveges István-Berényi Ü. Judit-Vid Gábor: Baradla- és Béke-barlangban végzett kutatásaink 2007. [Berényi Ü.I. korábban a BIHBg.kut.csoportban tevékenykedett.] Tarnai Tamás-Ország János: A Szuadó-völgyi Gilisztás-barlang új részeinek feltárása. Szőke Emília-Tarnai Tamás: Felépült a Mecsek Háza

Publikációk

2007. évben a Csoport tagjai közül Rónaki László csoportvezető publikációi mellett Gál Benedek 5. éves geológus egyetemi hallgató munkáját van módunkban feljegyezni. Utóbbi tagtársunk anyagai tanulmányaihoz kapcsolódó tudományos munkáiként jelentek meg.

Konferencia, TDK részvétel, eredmény:

Gál Benedek 2006 évben, akkor mint negyedéves geológus egyetemi hallgató a 2007. április 2.-4. között megrendezésre kerülő Országos Tudományos Diákköri Konferenciára készített Poros Zsófiával (ELTE negyedéves geológushallgató) tudományos dolgozatot A HÁRSHEGYI HOMOKKŐ FORMÁCIÓ HIDROTERMÁLIS KÉPZŐDMÉNYEINEK VIZSGÁLATA címmel.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar egyetemi fordulóján az írásos anyag és a megtartott előadás alapján munkájukat a szakmai zsűri első helyezettnek minősítette, mellyel a 2007. évi OTDK-n való előadás és megmérettetés jogát nyerték el. A 2007. év április 2-4. között, Szegeden megrendezésre kerülő konferencián munkájukkal kategóriájukban az I. helyezést érték el. Sikerükhöz gratulálunk!

Gál Benedek 2007. április 13-tól tíz hónapig, a Magyar-Amerikai Vállalkozási Ösztöndíj Alap (The Hungarian-American Enterprise Scholarship Fund's; **HAESF**) által adott ösztöndíjjal az Amerikai Egyesült Államokban, Minnesota Államban, Duluth városban az ottani, geológiai kutatásokat folytató intézetben gyakornokként folytat tanulmányokat. Tevékenységi körébe elsősorban a Duluth-tól északra elterülő területek geológiai térképezése tartozik. (A Magyar-Amerikai Vállalkozási Ösztöndíj Alap legfőbb célja, hogy támogassa a szabad vállalkozást és a társadalmi fejlődést Magyarországon, valamint hogy tovább erősítse a kapcsolatot az Egyesült Államok és Magyarország között. Az ösztöndíj program magyar szakembereknek és ígéretes fiatal tehetségeknek kínál lehetőséget szakmai tapasztalatok szerzésére a tengerentúlon, hogy a későbbiekben minél nagyobb mértékben járulhassanak hozzá a magyar társadalom fejlődéséhez.)

Nyomtatásban megjelent publikációk:

Rónaki L.-Ádám I: Az uránbánya és a karszt – Bányászati és Kohászati Lapok-Bányászat 2007. 140. évf.3.sz.

Rónaki L: A mecseki karszton történt víznyomjelzések áttekintése –Karsztfelődés XII. Szombathely 2007. p.91-103.

Rónaki L: Uránbányászat a karszt szomszédságában – Karsztfelődés XII. Szombathely 2007. pp.253-266.

Rónaki László: Megállapítások a Tettye-forrás szökevényvizeiről; A Mecsek Egyesület Évkönyve a 2007-es egyesületi évről, p.280-289.

Gál, B., Poros, Zs., Molnár, F. (2006): „Hydrothermal mineralization in the Hárshegy Sandstone Formation of middle Oligocene age in the Buda Hills (Hungary)“ – *Acta Mineralogica-Petrographica Abstract Series* vol. 5., p. 30.

Gál Benedek & Poros Zsófia (2007): A Hárshegyi Homokkő Formáció hidrotermális képződményeinek vizsgálata – *XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Fizika, Földtudományok és Matematika Szekció –Program és előadás összefoglalók* p. 188.

Gál Benedek, Poros Zsófia, Molnár Ferenc: *A Hárshegyi Homokkő Formáció hidrotermális kifejlődései és azok kapcsolatai regionális földtani eseményekhez – Földtani Közlöny – in press*

Benedek Gál, Zsófia Poros, Ferenc Molnár (2007): Hydrothermal processes in the Hárshegy Sandstone Formation and their relationships to regional geological processes, Buda Hills, Hungary – HUNTEK Workshop előadás összefoglalók, p.38

CSOPORTÉLET

(Gál Györgyné)

A Mecseki Karsztkutató Csoport viszonylag kis létszámú, de lelkes csapata számára a 2007. év eredményes évnek mondható. A Spirál barlang védettségi listára vételének megfelelően terveztük, szerveztük a munkát. A korábbi időszakokban kiépítési engedély alapján elhelyezett létrák munkálataikor mindvégig az előttünk, hogy a végponton folyó kutatási terület megközelítése és elhagyása nagyságrendekkel könnyebb lesz segítségükkel. Mára ez bizonyítottá vált. Kutatóink jelentős erőt tudnak ma a végponton folyó munkákhoz felvonultatni. Ma

a barlang végpontjain több, a kötéltechnikai gyakorlatlanság miatt eddig csak felszíni, vagy a Előd-terem környékén munkát végző társunk tud a legjelentősebb helyekre, a végpontokra lejutni. Az előrejutáshoz nagy szükség volt munkájukra, erejükre.

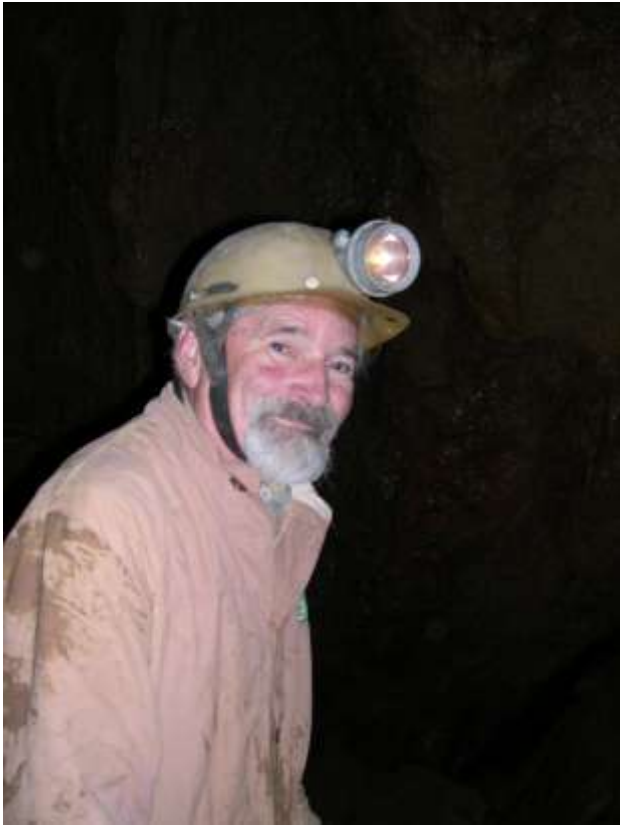
A barlangban folyó munka nehézségét nemcsak a létra könnyítette, hanem a Karszt és Barlang Alapítványtól nyert támogatásból és az adó 1%-os támogatásból vásárolt technikai felszerelések is. Bár ebben az évben anyagi forrásaink szűkösek voltak, ezekért a támogatásokért itt is örömmel mondunk köszönetet. Természetesen tagjaink egyszerű, nem elsősorban anyagi természetű ötletei továbbra is gyakran könnyítettek feladataink megoldásában.

Az előző évek közös felszíni gyakorlatozásainak, túráinak köszönhetően jól összeszokott csapatunk ebben az évben is több közös túrán vett részt, mely nemcsak barlangi kikapcsolódásokat jelentett. Idén is részt vettünk a Barlangnapok rendezvényein, kihasználva a lehetőséget, hogy itt családotól vehetünk részt. Ezek jó alkalmak arra, hogy gyermekeinkben, barátainkban is felébresszük a barlangászat iránti szeretet, elkötelezettség érzését.

Befejezésül a csoport életét legjobban bemutató képeken keresztül szeretnénk közvetíteni azt az elhivatottságot, mely tagjainkat a barlangkutatásban jellemzi. Reméljük, egyszer olyan siker koronázza munkánkat, mely minden mecseki barlangkutató vágya: a ma még nem feltárulkozó nagy barlangrendszerbe való bejutás!

Kutatási napok életképei

Barlangnap 2007.

Szlovénia, Júlia-Alpok

A túra

(*Bencsik Roland*)

Szeptember elején indultunk el megmászni Szlovénia magashegy-büszkeségét, a címerükben is szereplő Triglav hegycsúcsot.

A megelőző évek során a Mecseki Karsztkutató Csoport tagjait annyira lenyűgözte a táj szépsége és szelíd vadsága, hogy más, még ismeretlen hegycsúcsok megismerésének izgalma helyett is inkább ismét a Triglavot tisztelte meg ezen nyári túráján is.

Ezúttal nyolcan indultunk útnak, Mihovics Gabó, Glöckler Gábor, Róth Anti és Németh Kornél, valamint újoncként Erika, Armen Tatevosjan, Varga Tibi és én, Bencsik Roland. A túrát Gábor vezette, a felkészülésben mindenféle jó tanáccsal ellátott és segített a felszerelést is kiválasztani. Részemről egyrészt egy remek piros túrahátzissal, piros kamáslival, és piros-fekete hálósákkal, másrészt barlangász sisakkal, katonai gyakorló nadrággal és túrabakancsal lettem gazdagabb. Ezek mindegyike annyira jól bevált, hogy azóta is szinte minden nap azokat használom. Mivel az újoncok egyike sem volt még magashegyen, Gábor bevásárolt egy igen jóságos dinamikus kötelet és meghívott minket a Tettyére falat mászni. Azt mondta, az jöhet a túrára, aki tisztességgel meg tudja mászni ezt a tizen-pár méteres, majd függőleges falat. Nagyon tetszett a kihívás, sosem mentem még ilyen meredek úton, szükség volt az összes végtagomra és több, ritkán használt izmomat is megkérhettem az előbbre jutás segítésére. Kezdeti izgulós szívdobogásom a fal közepén már örömtelivé vált és a fal tetejéről már az egész Tettye-völgyön áthallatszós "Kötéééé!!!!" kiáltással hajítottam vissza a beülőmről leoldott kötelet. Mindenki felmászott és lehetett repetázni is. A Nap késődélutáni volt, lassan kezdett narancsos-pirossá válni az átmelegített, fehér mészkőfal. Szép volt a szemnek és barátságos volt az érintése is. A fenyők látványától a levegő is tisztának tűnt és a városnak csak zsongása hallatszott fel a Mecsek-oldalra. Jól esett félcsupaszon mászni, szabadságérzettel jutalmazott, ott a fal közepén pedig teljes nyugalomra lehetett találni, csak a repedések és párkányok fücsomói fűrdtek a szellőben.

A felkészülésben azért voltak munkásabb pillanatok is. Ilyenek voltak számomra azok a kocogó lépések, amikkel felhoztam két követ a Sípálya legaljától a legtetejéig, merthogy Gábornak ilyen kívánsága volt, miután fel-le megfutkostuk a negyed domboldalt vagy tízszer, eleve már súlyokkal megpakolva. Akkor elfáradtam. Azt mondták a Triglav nagyobb. Elhittem. Láttam róla képeket és hűű, de merésznek tűnt, hogy oda én élve felmegyek és tudom tartani az iramot a többiekkel. Miután néhány esti futás után láttam még több, még elborzasztóbb képeket apró emberekről, talpnyi széles ösvényen felkapaszkodva a végeláthatatlan kőfalon, hát gondoltam jobb lenne még egy kicsit edzeni. Felindultságomban indulás előtt két nappal megpakoltam mindenféle súlyokkal a szép új hátzissomat, beöltöztem túrázóba és a panelház lépcsőházában nekiálltam fel-le róni a métereket. Lefele hátrafelé mentem! Meglehet, furcsállották volna a szomszédok cselekvésemet, de szerencsére csak egy vendéggel találkoztam felfelé menetemben és vele is csak egyszer, így megmaradt nekem a felkészülésből összegyűjtött élményeimnek meséje.

Miután így jól felkészültem, sokkal nyugodtabban ültem be induláskor Gabó autójába, mondván: én minden pillanatnyilag tőlem telhetőt megtettem, a többit a sorsom majd hozzáteszi. Szóval elindultunk! Nyaralás!! Túra! Hegyi túra!! Szlovénia pedig csodálatos. Egyszer már átutaztam rajta és akkor már tudtam, hogy itt egészséges emberek laknak. Most is autópályán mentünk, mint ahogy én utaztam legutóbb, de most sütött a Nap, vagy csak nekem sütött, de most még többet, az országot pedig még szebbnek láttam, mint korábban. Lassan elértük a Karavankákat. Gáborék sokat meséltek róluk, akárcsak a Triglavról. Mondták, hogy erre a hegyláncra hitték, hogy majd ezt kell megmászniuk, mikor még ők jártak erre először és megrémültek, milyen magas. Talán túl sokszor hallottam ezt a történetet, vagy képzeletemben magasabbra emeltem, de számomra nem tűnt annyira megmászhatalannak, mint ahogy lefestették. Ráadásul, ahogy Tibi mondta: Á-áá, ezen még fák vannak, gyerünk tovább, igazi hegyre menjünk! Tibi egyébként Erikával, Armennel és Kornéllal jött mögöttünk, és még láthatták, ahogy Gábor menet közben szép lassan megeszi az egész doboz finom almáspitét, amit Anti sütött a teljes négy napra. Gábornak mondjuk szüksége volt az energiára, mert egy kicsit megfázott és fáj a feje. De az a süti biztos bejött neki, mert aztán másnap már sokkal jobban volt. Nem álltunk meg sokszor, hamar a Vrata-völgy bejáratához értünk, itt viszont mindenképpen meg kellett állni, mert Gabó és Anti meg szeretne volna nézni azt a szép, régi templomot, amit még régebben láttak, csak mindig zárva találták. Most sem volt ez másként, de azért készült sok fotó és filmfelvétel, mert hát nyaralunk. Anti körbe is szaladta nagy ívben a magas, esőcseppes fűben a templomot és változatos irányokból készített felvételeket.

Röpke nyújtózkodás és felfrissülés után indultunk tovább, most már a Vrata-völgyben, amely több kilométer után egy hágóban "zsákutcaként" végződik. A völgy felénél megtaláltuk azt a két tízemeletes ház magasságú vízesést, amiről már szintén meséltek Gabóék. Tervemhez híven, amint felértünk az aljához máris elkezdtem közel férközni a zuhataghoz, hogy saját kezemmel érezhessem a víz erejét. Hát, nem jutottam túl közel. Olyan erővel omlott alá az a hatalmas víztömeg, hogy lent nagy része azonnal nagyerejű, sebes vízpermetté vált és tolt-tolt el magától már öt méternyi távoból is. Próbáltam hosszú faágot beletartani a lezúduló vízáramba, de csak feladtam. Nem láttam semmit, mert a szemembe is jött persze az erős vízpermet. Jól van, gondoltam, akkor most eddig jutottam és indultam vissza a többiekhez. Megfordultam és csak ekkor éreztem, hogy a teljes elejem csurom víz és most csak azért veszem ezt észre, mert hátul még száraz voltam egész eddig. Igyekeztem hát kifelé onnan és vigyorogtam magamban, hogy mennyire el tudott ragadni a víz tombolása. Az autóban vettem észre, hogy valamelyik lépéskor sikerült elszakítanom a nadrágomat, nem bírta a sok vizet és a nyújtást. Ebből mindjárt tudtam, hogy ez a hely nem játékra való, jobban kell tisztelni és oda kell figyelni rá. Ezt később átvittem a többi napra is, hogy egy példa elég legyen. Egyébként a vízesés mögé be lehet menni, nagy tér van ott és kicsit kijebb állva és felnézve csodálatos a teljes fal, csupa párkány körös-körül és tele van vízcseppes, lecsüngő, apró levelű zöld növénykével. Olyan, mintha esőerdőben lenne, csak itt nincs fülledt meleg, már ahogy én az esőerdőt elképzelem.

Késő délután lett, mire beértünk az aznapi szálláshelyünkre, a Vrata-völgyi Aljazez-házba. Bejelentkeztünk, lepakoltunk és annak ellenére, hogy kissé elcsigázottak voltunk az utazástól, kipróbáltuk mászási tudásunkat a ház melletti sziklán, amibe pont úgy szereltek be vaslépéseket és vasrudakat, ahogy az majd a Triglavon is lesz. Itt is mindenki felért szépen, gyors fotó és már indultunk is megnézni a

"beszállást", azt a helyet, ahol el elehet indulni felfelé a hegyen. A háztól már látszott a Triglav-csúcs is, azzal átellenben, a völgy túlfelén a Skrlatica-csúcs. Magasak voltak valóban, de mivel semmi viszonyítási mértékem nem volt, hogy mégis, ami fönt látszik, az mekkora, így nekem megmaradtak magasnak, nem lettek lehetetlen magasak. Végülis láttam a tetejük felett az eget. Persze azért tartalékoltam az erőmet, hiszen ekkora hegyre egy nap ez életemben még nem mentem fel. Az viszont mindig bátorított, hogy tudtam, a Gáborék is megmászták már egyszer, tehát megmászható.

A beszállásig elérni kicsit sok ideig tartott, kezdtem érteni és érezni, hogy azért itt csak nagy méretek vannak. Csalóka, hogy nagy teret be lehet látni, a messze levő sziklák pedig olyan kicsik. Gábor ért először a beszállási ponthoz, elindult felfelé is. Ő is kicsi lett. Valójában akkor meg az lett a probléma, hogy ugyan volt már viszonyítási alapom, hogy mekkora a hegy, vagy legalábbis mekkora az a része, ahol a Gábor áll, csak hogy most meg, piros kabátja ellenére, Gábort alig láttam. Érdekes. Hát, majd lesz valahogy. Már az idáig való felgyalogolás is széthúzta a csapatot, pedig most még hátizsák nélkül is mentünk, vagyis ez azt mutatta, hogy oda kell majd figyelniük egymásra, korántsem vagyunk egyforma erőnléti állapotban. Gyors csapatösszevonás után visszaindultunk a házba és megengedtünk magunknak egy nemzeti eledelt, káposztalevest babbal. Állítólag valóságos tányérba sűrűsödött erő, ami még finom is, de nálam nem lett győztes egyik vonatkozásában sem. A többieknek viszont ízlett, talán a sör és a palacsinta miatt. Vacsora befejeztével még összejöttünk egy rövid italozásra és beszélgetésre az egyik szobában, de aztán hamar lefűrödtünk és álomra hajtottuk fejünket.

A Triglav megmászásának napján korán keltünk. Hamar felébresztettük magunkat a ránk váró feladat gondolatával. Gáborék jó reggelt köszöntésnek megnyugodva győződhetnek meg az újoncok elszántságáról, mindenki frissen kezdett neki az összekelésnek, beöltözésnek, megreggelizésnek, ki-ki a maga sorrendje szerint. Én végeztem utoljára a reggeli felkészüléssel és eléggé lemaradva, utolsóként csatlakoztam a többiekhez lent az autóparkolóban. Borús lett a kedvem emiatt és ez innentől kezdve megmaradt majd' egész végig. A csapattal mentem, de egyedül másztam meg a hegyet. Miután a mászáshoz nem szükséges holmikot lezártuk az autókba, elindultunk hát a tegnap már látott beszálláshoz. Gleccserpatak medre mellett haladtunk, amely vonalát felül nagy kőtömbök, alul pedig kis kavicsok mutatták. A gleccser az előző évekhez képest jelentősen, több, mint százméternyi hosszban vissza volt húzódva, a patakmederben nem is volt víz, az olvadó gleccser kevés vize a kövek alatt, mélyebben talált utat magának. A beszállási pont előtt valamivel találkoztunk csak először a patakka, ott bukott a földfelszín alá. Feljebb, azon a rövid szakaszon, ahol a felszínen folyt a patak, megcsodálhattuk annak tisztaságát és jéghideg hűvösségét. Ugyan kristálytisztának látszott, mégsem volt ajánlatos inni belőle, mert ahogy mondták, baktériumokkal szennyezett. A beszállás egy közel függőleges fal széles és mély repedése volt, amit viszonylag kényelmesen mászhatóra alakított a természet és tovább könnyített az ember vas lépések és kapaszkodók elhelyezésével. Az útvonalat a sziklára festett piros-fehér kokárda jelek és nyilak jelezték. Tulajdonképpen egy olyasmi turistaúton mentünk, mint a Mecsekben bármely erdei turistaút, csak itt nem fákon helyezték el a "zászlós" jeleket, hanem a mozdulatlan kőtömbök jól látható felén a karikákat. Ezen kívül a fontosabb elágazásoknál vasoszlopra helyezett vastáblák mutatták, hogy az adott irányban indulva mennyi idő alatt hova lehet eljutni.

Az Aljazez-háznál, arra az útvonalra, amit mi választottunk, öt és fél órás túrát jelzett a tábla a Triglav-házig. A falon felkapaszkodás első ránézésre nehéznek tűnt, mégis a hátizsák súlya és mozgást akadályozó formája mellett is könnyen ment. Itt is, a kezdeti izgulós felkapaszkodást hamar felváltotta a biztonságérzettel erősített örömteli mászás. A hasadék, amiben másztunk sokkal több kapaszkodási és támasztási pontot nyújtott, mint a Tettyén megmászott fal. Most nem volt kötélbiztosításunk, de nem is volt rá szükség. Ha valaki esetleg meg is csúszott volna, az sem esik le, mert a hasadék jócskán haladt ide-oda oldalra is és mint csúzdára, rá lehetett ülni és a kiálló kövekben hamar megkapaszkodni. A nagyjából tízemeletesnyi magasságba való felmászás után egy gyalogösvényre léptünk, ahol már kapaszkodás nélkül, járásban lehetett tovább menni. Amint mindenki felért, megpihentünk és visszaneztünk a lenti tájra. Hatalmasat változott! A gleccserpatak medre, amely olyan széles volt még az imént, ahogy áthaladtunk rajta, most egészen összezsugorodott egy kanyargó kővonallá, a fák és bokrok részévé váltak a fű zöldjének és egészen messzire vissza lehetett látni a ház felé, ahonnan indultunk. Bámulatos volt, hogy ilyen viszonylag rövid idő alatt gyalogszerrel milyen nagy magasságot tudtunk elérni. És még csak most kezdtünk el felfelé mászni a hegyen, mi vár még ránk!

Tovább indultunk, az ösvény is biztonságos volt, bőven el lehetett rajta féрни és igaz ugyan, hogy a szép lassan növekvő mélység végig ott volt a bal oldalunkon, jobb oldalra bármikor ledőlhattunk volna, ha meg is csúszunk. A hegyoldalon elég nagy magasságig sok apró, térdig érő, elterülő fenyőféle él, amiben szintén meg lehet kapaszkodni egy esetleges megcsúszás során. Az ösvény viszont elég széles volt és csak akarattal lehetett volna lecsúszni róla. Vagy, ha jön egy nagyobb szellőkés. Egyszer jött is és én a magam részéről egy kicsit meg is lepődtem, mert már kezdtem hozzászokni, hogy egész jól lehet haladni. Amint megtaláltam az egyensúlyomat, inkább kissé a hegyoldal felé dőlve és enyhén térdet berogyasztva mentem, hogy szükség esetén legyen egyensúlytartalékom. Néhol tényleg jól jött ez a módszer, de aztán a szél alábbhagyott és ismét kényelmesen lehetett felfele kaptatni az ösvényen. Kanyarogtunk, gyönyörködtünk az egyre kitáruló tájban, néztük, ahogy a felhők árnyékai átvonulnak a szemközti, talán csak egy kilométerre levő hegyoldalon és szép lassan haladtunk felfelé. Egyszer csak ismét egy izgalmasnak ígérkező részhez értünk. Egy szinte teljesen függőleges falon ment tovább az út, ahol szerencsére megint voltak vasalt lépések és kapaszkodók, valamint ezeken kívül most még egy több ponton felfüggesztéssel megosztott, kifeszített fémsodrony is haladt a lépések mellett.

Aki eddig nem húzta fel a beülőjét - aminél fogva biztonságosan felfüggeszthető az ember egy magasabb pontra - az most magára vette és szépen egyesével elindultunk felfelé a vasalt úton. Valószínűleg Gábor ment előre és megmutatta, hogyan kell használni a karabinereket - amikkel a fémsodronyon tudtuk biztosítani magunkat - és hogyan érdemes a lépéseket használni a legbiztonságosabb feljutáshoz. Ahogy Tibi mondta, felesilینگeltük magunkat a legfelső biztosítási pontig, ott egy nagyobb helyen bevártuk egymást és elkönyveltük, hogy ezt is ügyesen meg tudtuk csinálni. Haladtunk tovább, sok kaptatás következett, jöttek rövidebb szakaszok, ahol az apró kövek miatt csúszósabb volt a talaj, volt néhány rövidebb vízszintes falmászás is, de mindenhol biztonságosan lehetett előbbre és feljebb jutni. Több óra után aztán elérkeztünk egy moréna, azaz kőomlás-tenger alá, ahonnan a hegyi ösvény már kevésbé meredeken ment felfelé. A moréna aljában egy szobányi méretű sziklánál megpihentünk és falatoztunk egy kicsit.

Pihenésünk idejére feltettem a Mecsekről, azon belül is a Jakabhegyről és Püspökszentlászló mellől hozott köveimet a nagy szikla tetejére, hogy ők is láthassák milyen itt a világ és elmondhassák, milyen nálunk. A többiek hamarabb elköltötték ennivalójukat, előre mentek, de most nem bántam, felmentem a kövekért és csak utána indultam én is. Meglepetésemre havas tájon mentünk tovább, itt megmaradt a hó az egy héttel korábbi, augusztus végi havazásból. Hamar felkötöttem a kamáslimat és ízlelgettem, milyen érzés menni benne és miért és milyen kényelmes a használata. Néhol emiatt combig elmerültem, vagyis inkább elterültem a bokáig érő havas ösvény mellett. Szerencsésen felértünk a morénás rész tetejére, ahol egy vastábla mutatta, hogy a tenger szintje felett kétezerkétszáz méter magasságban vagyunk. Itt elvileg légszomjat és szédülést érezhet az ember, illetve felvillanó fekete pontokat láthat a ritkább levegő miatt. Nekem is sikerült egyszer kicsit megszédülnöm, mókás érzés volt. A vastáblától ismét változott az út meredeksége, lassan már vízszintessé vált és rátértünk a számomra meglepő és talán ezért legjobban tetsző útszakaszra, a Holdbéli tájra emlékeztető, hatalmas sziklával borított, kráter formájú óriási fennsíkra. Lenyűgöző látvány volt nekem a hegy tetején a nagy "sík" terület, amit majdnem körben elrejtene a hegy további magasságai. Ezen a sík területen kedvem lett volna átszaladni. Ha óriás lettem volna, biztos szaladok is ott egy nagyot! Embernek viszont nagyok voltak a hatalmas sziklák közötti rések és a néhol jelentkező nagyobb mélységek. Viszont így is igazi élmény volt a szikláról sziklára lépés. Itt is volt még sok helyen hó, de nem annyi, mint a hegy morénás északi oldalán, ahol feljöttünk. Találkoztunk a szél hátán ügyesen vitorlázó és kíváncsi, fekete, messze vijjogó hegyi csókákkal, akik nekem az itthoni feketerigókhoz voltak hasonlatosak. Amint kaptak valami finom ennivalót felemelkedtek és csupán egy szárnydöntéssel a szél segítségével egy pillanat alatt többszáz méterre repültek. Madarak. Irányt váltani és megállni is ugyanilyen könnyen tudnak, utánozhatatlan vijjogó füttyük pedig vidám életet visz a kopár sziklás tájba. A sziklás fennsík után még egy vasalt út várt ránk, amely most azzal volt nehezítve, hogy le volt fagyva és az út is csupa hó volt. Kezdtünk fáradni, mindenki megküzdött magával és végül szerencsésen túljutottunk a vasalt úton. Innen már csak pár száz méter volt hátra a Triglav-házig, hát eldőlt a hóban, köszönteni itt fent is a hegyet.

A ház szélesen kapaszkodott a hegy tetején, illetve a nem egészen a tetején, hiszen a csúcs még további háromszáz méterrel volt feljebb, de itt volt akkora hely, hogy egy menedékházat lehetett rá építeni. Olyan volt, mint egy piramisszerű erődítmény. Kő alapon állt, falai vaslemezekkel borított kőből voltak és az ablakai a ház méreteihez képest kicsik, mint valami lőrések. Óriási szél tombolt a hegytetőn. Itt egyesültek a völgyből felszálló és a messziről érkező, magasabb, erős szelek. Hatalmas felhőket vittek magukkal. Felértünk hamar a meleg házba igyekeztünk, de nem tudtuk megállni, hogy előtte a hegytetőről dél felé is végigjártassuk tekintetünket. A déli oldalt eddig takarta a hegy, most pedig egyszerre többtíz, de talán akár száz kilométerre is el tudunk látni. Hegycsúcsok, völgyek, erdők, városok voltak alattunk. Az elámuló körbetekintés után azonban tényleg mentünk már be a meleg házba, szélvédett helyre, ahol megpihenhetünk. A ház rendkívül barátságos, faburkolatúak a falai, fa asztalok és padok vannak a közös étkezőben, ahol szívesen gyülekeznek az emberek, hiszen itt van a kandalló és itt vannak az ételek és italok is. Bejelentkeztünk, kifizettük a szoba árát és mentünk fel aznapi szálláshelyünket elfoglalni. A jó meleg étkezőből a folyosóra kilépve máris sokkal hidegebb volt, a második emeleten az északi szárny

végén, ahová a szobaszámunk szólt pedig még hidegebb. Itt nem volt fűtés, csak a magunk hálósákjaira számíthattunk és arra, hogy együtt majdcsak felmelegítjük egy kicsit a tetőtéri helyiséget.

A ház emberidegen helyen állt, a legtöbb életbenmaradást szolgáló tényező híján volt a nagy magasság és a kopár hely miatt. Az élelmiszert, ivóvizet, fűtőanyagot mind helikopter szállította fel a házba. Viszont a néhány rendelkezésre álló erőforrást megpróbálták minél jobban felhasználni. Így kézmosásra havat olvasztottak, elektromos áram fejlesztésére pedig széllapátokat telepítettek a ház mellé, amelyek félelmetesen gyorsan forogtak a hatalmas szélben. Áramot használt a meteorológiai radar, a távközlési eszközök, a világítás, a tévé és valószínűleg a konyha is. A házat kiszolgáló személyzetnek külön kisebb háza volt a menedékház mellett, annak az energiaszükségletét is elő kellett teremteni. Nekem különösen tetszett az energiatakarékos wc és a mosdó kialakítása. A wc-kben csak egy izzó égett, az is csak akkor, ha mozgott a fürkében valaki, a készülékek pedig pottyantósak voltak, süvített fel a lyukból a szél. Mégis olyan jó volt használni őket, mintha a világ legkényelmesebb illemhelyiségében lenne az ember. Merthogy belegondolva milyen lenne ugyanez a falon kívül, kint a sötétben, a tomboló szélben, pár méterre csak a lesodrástól, hálás lett az ember a ház megépítőinek és fenntartóinak. A menedékházat Jakob Aljaz álmodta meg erre a helyre, aki sokat tett a környék szépségének megóvása és népszerűsítése érdekében. Aznap éjjel széltombolásban aludtunk és a félelmetes hangja ellenére mégis egészen kipihentük magunkat, talán a tiszta hegyi levegő miatt. Levegőből volt ott sok, mindig jött utánpótlás. Hálósákom is egészen jól teljesített, ahogy Gábor mondta: "Ha valaki fájni fog, az nem te leszel a mínusz három Celsius fokos komfortfokozatú hálóságodban!". Én örültem a legjobban, hogy igaza lett.

Másnap reggel megettük minden felhozott ennivalónkat, amink csak volt, visszaútra csak egy keveset tartalékoltunk, valamint a bátrabbak megkóstolhatták a helikopterrel felhozott teát és tojásrántottát is. Éjjel hó is eshetett, mert a ház mellett álló kápolna zárt ajójának és ablakainak résein keresztül néhol egy méteres hó is összegyűlt a kápolna belsejében. Amíg én a házban küzdöttem a sisakom csatjának szétszedésén, rosszul összerakásán és ismét szétszedésén, a többiek körülnéztek odakint. Volt is mit. Gyönyörű rózsaszín és világoskék paplan terült el a tegnap esti messzi város fölött és lassan, nagyon lassan hullámozott. Felette ott volt a tiszta kék ég, körös-körül pedig a csúcsok az új Nap fényében. Csatom miatt én reggel ezen kívül már csak az itteni beszállást tudtam megnézni, azt a helyet, ahonnan a valódi Triglav-csúcsra vezet fel az út. Hát, az az igazság, ott azért elgondolkodnék, hogy kövessem-e a többieket, még ha látom, hogy tudnak is haladni felfelé. Amit én ott láttam az jeges sziklafal, jeges vaslépések, olyan távoli kapaszkodók, amikhez a sziklába is kapaszkodni kell egyszer, hogy elérhető legyen a következő vasrúd, ezen kívül a fal is sokkal függőlegesebb, mint eddig bármelyik, amelyiken feljöttünk, és ott van még nehezítésnek a szél, aki ilyen szélárnyék mentes helyen egyetlen lökéssel képes lerántani a falról. A beszállás alatt kényelmesen rá lehetett volna feküdni a szélre, ha az nem változtatja állandóan a sebességét.

Nem bántam, hogy a felfelé helyett inkább lefelé indultunk el, vissza az Aljazev-házhoz. Kicsit bóklásztunk még a Holdbéli fennsíkon, de aztán már ugyanazon az útvonalon mentünk lefelé, mint amerre feljöttünk. A korábban látott útszakaszokkal, mint ismerősökkel találkoztunk, bár azért többször előfordult, hogy egészen másnak látszott némelyik forduló, vagy lejtő és egyszer-kétszer látszólag egész új helyeken is jártunk. Lefelé a várakozásokkal egyezően könnyebb volt jönni, de azért így is meg kellett

tenni minden lépést. Leginkább az út legvégén fáradtam el. Alig tudtam már irányítani az izmaidat, sokszor inkább leültem a kőre és úgy léptem tovább, az izmaid nélkül meg a leginkább kímélő, de leghamarabb hegyről lehozó mozdulatokat. A gleccserpatakig elérve már teljesen kimerültem, de nagyon örültem, hogy sikerült megcsinálni ezt a nagy kihívást. Szertartásosan mindenki ledobálva magáról a bakancsot és a zoknit a jéghideg gleccserpatakba mártottuk elcsigázott lábainkat. Ez nem tudom mennyire volt áldás nekik, nekem csak egy röpke másodpercig tetszett igazán, aztán már jobb volt újra a láthatatlanul gőzölgő bakancsba visszabújni, megvárni a többieket és indulni mihamarabb a házhoz a pihenés és az evés-ivás reményével.

Valamiről beszélgettünk még visszafelé, de nekem utána már csak az van meg, hogy a sötétben kint a ház mellett három asztalra szétpakolva, két asztalnál tömjük magunkba az enivalókat és megisszunk minden ihatót, akár még sört is. Egy pele is leszédült hozzánk a tetőről, de én csak ettem tovább. Aznap szerintem nem sokáig maradtam fenn, mentem zuhanyozni és aludni.

Nyári túránk utolsó napjáról már csak röviden szólok. Erika, Armen és Kornél már reggel elindult hazafelé, hogy vasárnap időben hazaérhessenek és fel tudjanak készülni a következő hétre. Útközben visszafelé megálltak ismét a vízesésnél és Armen, ahogy elhatározta, megfürdött a vízesésben, feltöltötte magát a víz erejével. Mi, többiek pedig elindultunk megmászni még egyszer a hegyet, most az úticél a Luknja-hágó volt, az a hágó, amely Nyugat felől lezárja a Vrata-völgyet. Kezdetben ugyanazon az úton mentünk, mint ahogy a Triglav-csúcs felé mentünk, követtük felfelé a gleccserpatak medrét, de aztán a beszállási pontot is elhagyva, a patakedertől elkanyarodva folytattuk utunkat felfelé a hágó morénás kőmezőjéhez. Bokros, cserjés sziklavidéken vezetett az ösvény. Ezúttal a két hegyoldal között mentünk, a völgy közepén, így nem volt mellettünk mélység, sokkal nagyobb biztonságérzettel haladhattunk. A nagy sziklákra való fel- és lelépdelés jólesően megmozgatott minket, az előző napok megpróbáltatásai úgy tűnik megedzettek minket, mert egész jó tempóban közeledtünk a morénához. Találkoztunk egy sütkérező kockás viperával, amit Tibi mindenképp meg akart fogni, de szerencsére a kigyó hamar elbújt a kövek alatt mindenki megkönnyebbülésére. Én csak a farkát láttam, vagyishogy a kigyó végét, vagyishogy csak néhány centit belőle. Ezután lestük, hogy találkozunk-e még valamely családtagjával, megnézni és elkerülni is szeretnénk volna, de végül egyikük sem keresztezte utunkat. A morénához érve tanakodtunk kicsit, hogy hogyan is csináljuk a feljutást, hiszen az apró kövekből álló kőfolyamra rálépve mindjárt el is indult az alattunk, három lépést felfelé megtéve kettőt visszacsúsztunk. Nekem a moréna széle tűnt elsőre jó ötletnek, mert ott lehetett valamelyest kapaszkodni az oldalsziklában, de aztán csak követtem a többieket, akik mentek a moréna közepén, kacskaringózva, keresve a nagyobb, jobban megálló köveket. Így végülis viszonylag biztosan és hamar felértünk a hágó tetejére, merthogy most nem mentünk olyan magasra, mint két nappal előtte.

A nyeregre érve mesebeli táj és érzés tárult elénk. A túloldalon is sorakoztak a hegyvonulatok, sötétebb színűek, mint a Triglav, mély völgy húzódott alattuk, a hágó környékén pedig minden csupa fű volt, nagy, harapnivaló füvek hosszú és magasra nyúló rétből, csak néhány fehér mészkőszikla adott még több gyönyörűséget a léleknek. Tehéknént ide szívesen jönnék legelni, kolompolni és féloldalasan lefeküdni a fűbe, érezni a völgyből kellemesen felemelkedő és a hágón átbukó szellőt. Emberként egy mészkősziklához szaladtam el, ott ültem le és amíg nézelődtem és sütkéztem, az ínyemnek és

gyomromnak is adtam szeretni valót. Innen a hágó tetejéről vagy egy féltucat turistautat jeleztek a piros vastáblák, talán egyszer elmegyünk még valamelyiken. Összegyűjtöttük magunkat és elindultunk vissza, lefelé, immár hazafelé is egyben. A moréna most mutatta meg, hogy milyen élmény is rajta közlekedni, csak tudni kell melyik irányt kedveli jobban. Lefelé egy kis ugrással az apró kövek közé szívesen szánkázhat métereken keresztül és szerencsére nem gyorsul be és nem csinál kőlavínát, hanem inkább rövid idő után lelassul. Lehetett hát síelő, féloldalas nekiugrásokkal hipp-hopp gyorsan lesiklani. Tibi kipróbálta a lerohanást filmfelvevővel, és azt is lehet. Amit felfelé fél óra alatt tettünk meg, az lefele talán öt perc sem volt. A moréna alján a kőszélésből kilépve csalódottan tapasztaltam, hogy sima kövön és poron már nem lehet így tovább haladni. Visszatértem hát a jól bevált járúhoz és visszanézve még a morénára, eltettem kedves emlékeim közé ezt a kőfolyón lecsúszkálást.

A sziklákon át és a patakmeder mentén visszaértünk az Aljavez-házhoz, aztán le a parkolóba az autóhoz. Frissítettük energiakészleteinket a még meglevő ennyivalókkal és sörökkel, köszöntöttük a kocsik között átvonuló helyi tehéncordát, aztán autóba be, irány hazafelé. Késő este lett, mire Pécsre értünk, kimerített és feltöltött a nyaralás, jól esett pihenni és visszaemlékezni napokon át.

Mindenkinek szép időt kívánok, aki felkerekedik és vendégségbe megy a Természethez!

Aggteleki túra

Kiadja a Pécs-Baranyai OrigóHáz Egyesület Mecseki Karsztkutató Csoport

7629 Pécs, Komlói út 94.-98.

Elnök: Kis Varga István

Csoport-vezető: Glöckler Gábor

7355 Nagymányok Várfő u. 10. Tel.: 30/973-0338

Szerkesztette: Gál Györgyné

PÉCS, 2008